Samen goed(e) keuzes maken voor Twente

Voorstellen ter voorbereiding op de Bestuurdersdag 16 januari 2024

December 2024

CONCEPT

Opdrachtgever:	Algemeen Bestuur SamenTwente
Ons kenmerk:	A24STW-042
Samenstellers:	Jolanda Waaijer
	Lobke van Meijel
	Marcel Benard
	Jacco van Gastel
Datum:	18 december 2024

CONCEPT

Inhoudsopgave

Inleiding 5

Voorbereiding op bestuurdersdag 16 januari 2025 7

Proces en aanpak 8

Totaaloverzicht voorstellen Kerntakendiscussie 12

Totaaloverzicht voorstellen Kerntakendiscussie 13

Voorstellen uitgewerkt per inhoudelijke pijler 26

Hoofdstuk 1: Jeugd 26

- Algemeen 26
- Ontwikkelingen en opgaven 26
- Koers en beleid 27
- Taken Jeugd 28
- Benchmark (GGD 2021) 28
- Jeugd: Scenario Kern 33
- Jeugd: Scenario Koers 35
- Jeugd: Scenario Ambitie 37

Hoofdstuk 2: Publieke gezondheid en leefomgeving 41

- Algemeen 41
- Ontwikkelingen en opgaven 41
- Koers en beleid 42
- Taken Publieke gezondheid en leefomgeving 42
- Benchmark (GGD 2021) 43
- Publieke gezondheid en leefomgeving: Scenario Kern 48
- Publieke gezondheid en leefomgeving: Scenario Koers 52
- Publieke gezondheid en leefomgeving: Scenario Ambitie 55

Hoofdstuk 3: Veiligheid 58

- Algemeen 58
- Ontwikkelingen en opgaven 58
- Koers en beleid 59
- Taken Veiligheid 59
- Veiligheid: Scenario Kern 62
- Veiligheid: Scenario Koers 64
- Veiligheid: Scenario Ambitie 66

Hoofdstuk 4: Kennisontwikkeling en kennisdeling 69

- Algemeen 69
- Ontwikkelingen en opgaven 69
- Koers en beleid 69
- Taken Kennisontwikkeling en kennisdeling 70
- Benchmark (GGD 2021) 70
- Kennis: Scenario Kern 72
- Kennis: Scenario Koers 72
- Kennis: Scenario Ambitie 73

Hoofdstuk 5: Inkoop, contractmanagement en -beheer 75

- Algemeen 75
- Ontwikkelingen en opgaven 75
- Koers en beleid 75
- Taken Inkoop, contractmanagement en -beheer 76
- Inkoop, contractmanagement en -beheer: Scenario Kern 78

Hoofdstuk 6: Bedrijfsvoering 80

Bedrijfsvoering: scenario Kern 80

Bijlage 1: Benchmark Bedrijfsvoering 81

CONCEPT

Bijlage 2: Niet uitgewerkte voorstellen 84
Niet uitgewerkte voorstellen Jeugd 85
Scenario Kern 85
Scenario Koers 85
Scenario Kern 85
Scenario Ambitie 85
Niet uitgewerkte voorstellen Veiligheid 85
Scenario Kern 85
Scenario Koers 86
Scenario Ambitie 86
Niet uitgewerkte voorstellen Kennisontwikkeling en kennisdeling 86
Scenario Kern 86
Niet uitgewerkte voorstellen Inkoop, Contractmanagement en Contractbeheer 86
Scenario Kern 86
Scenario Koers 86
Scenario Ambitie 86
Niet uitgewerkte voorstellen Bedrijfsvoering 86
Bijlage 3: De scenario's 87
Bijlage 4: Afwegingskader 89

CONCEPT

Inleiding

Het algemeen bestuur van SamenTwente heeft besloten om een kerntakendiscussie te voeren. De aanleiding voor dit besluit lag in een voorstel om extra middelen beschikbaar te stellen voor een aantal majeure inhoudelijke opgaven en financiële knelpunten. Het algemeen bestuur wil inzicht in de taakuitvoering, het ambitieniveau en de daarbij horende middelen en zal vervolgens de taken van SamenTwente tegen het licht houden. Ze wil een fundamentele inhoudelijke discussie voeren die gericht is op de toekomst. Het bestuur maakt keuzes om het juiste te blijven doen en te blijven zorgen voor kwalitatieve dienstverlening voor de inwoners van Twente tegen aanvaardbare middelen. Het is belangrijk dat de keuzes met draagvlak worden genomen. Daarom is naast inhoud ook het proces belangrijk.

In deze rapportage presenteren wij voorstellen die tot stand zijn gekomen in samenwerking met medewerkers van SamenTwente en gemeenten. Met het neerleggen van deze voorstellen wordt de ambtelijke voorbereidende fase afgerond. Het is de opmaat voor de start van het bestuurlijke besluitvormingsproces. Het bestuurlijke besluitvormingsproces moet leiden tot een resultaat waarin een helder beeld ontstaat welke voorstellen door het bestuur worden omarmd en welke niet. Er wordt gestreefd naar een zo breed mogelijke consensus over het resultaat. In het algemeen bestuur van 11 december 2024 is afgesproken om dit bestuurlijke besluitvormingsproces vorm te geven aan de hand van 3 stappen:

1. Beeldvormen: bestuurlijke gesprek over voorstellen – verkennen van de beweging (16 januari 2025)
2. Oriënteren: richtinggevend bestuurlijk gesprek – keuzes worden helder (5 maart 2025)
3. Besluiten: besluiten op basis van een voorstel met een advies (26 maart 2025)

In het besluitvormingsproces wordt in de planning rekening gehouden met een collegevoorbereiding voor de oriënterende bespreking en de besluitvorming.

Eerste reflectie en bevindingen

- Op basis van de voorstellen en onze analyse komen we tot de conclusies dat de mogelijkheden die er zijn om regionale taken over te hevelen naar lokaal, gepaard gaan met een groot waterbedeffect waarbij er sprake is van een verschuiving van kosten c.q. capaciteit. In een aantal gevallen is het ook de vraag of het realistisch is omdat het lokaal organiseren van bijvoorbeeld meldpunten, niet in iedere gemeente mogelijk zal zijn.
- SamenTwente wordt op een aantal onderdelen geconfronteerd met autonome ontwikkelingen. Deze leiden voor een aantal taken tot een financiële uitzetting. Daarnaast zijn voorstellen ontwikkeld die een besparingspotentieel hebben. De opstelsom van het financieel effect van de voorstellen met besparingspotentieel is echter kleiner dan kostenstijging naar aanleiding van autonome ontwikkelingen.
- Deze uitkomst strookt met het beeld dat we uit benchmarks hebben gehaald, namelijk dat het takenpakket van SamenTwente ‘lean and mean’ wordt ingevuld.

CONCEPT

Nog een aantal algemene opmerkingen vooraf:

- De kerntakendiscussie is vorm gegeven door te starten met het in beeld brengen van de taken/bouwstenen van SamenTwente, het afwegingskader per taak en de geldstromen. Hierbij is aansluiting gezocht bij de begroting van SamenTwente. Vervolgens zijn voorstellen ontwikkeld in ambtelijke werksessies waar SamenTwente, gemeenten en Twentse Koers bij zijn betrokken. Hierbij is iedere taak/bouwsteen tegen het licht gehouden en gevraagd welke voorstellen denkbaar zijn kijkend vanuit het scenario Kern, Koers en Ambitie. Deze voorstellen zijn op inhoud gerubriceerd in vijf inhoudelijke pijlers, geanalyseerd en uitgewerkt met daarbij benoemd de effecten. Waar samenhang is tussen voorstellen is dit vermeld. Per pijler zijn ontwikkelingen beschreven en is benoemd welke ambities uit vastgestelde beleidsdocumenten van toepassing zijn. Daarop heeft ambtelijke toetsing plaatsgevonden (SamenTwente, gemeenten en Twentse Koers) aan de hand van de vragen: Is voorstel helder en zijn effecten voldoende in beeld. De AO's Jeugd, Publieke Gezondheid en Huiselijk Geweld en Kindermishandeling hebben een advies uitgebracht. Het AO-advies en de toetsingsmomenten hebben op onderdelen geleid tot aanpassing c.q. aanvulling. Het resultaat van dit proces is weergegeven in dit rapport.
- De voorstellen en dit rapport hebben de status van concept. Dit betekent dat er op onderdelen nog verfijning van de voorstellen kan plaatsvinden en waar nodig aanvullende informatie kan worden toegevoegd.
- Bij de voorstellen in de scenario's Kern en Koers zijn bij vrijwel alle voorstellen de financiële effecten voor de begroting van SamenTwente uitgewerkt. Uitzondering hierop zijn de voorstellen die gaan over de rol OZJT in de transformatie zorglandschap en voorstellen n.a.v. autonome ontwikkelingen forensische geneeskunde en infectieziektebestrijding.
- Voor een aantal voorstellen in scenario Ambitie zijn de financiële effecten op PM gezet danwel is benoemd dat ze tot meerkosten leiden. We snappen dat dit op dit moment nog niet de totale gewenste helderheid geeft. De keuze om dit nu nog niet op geld te zetten is tweeledig. Allereerst zijn voorstellen die misschien wel gewenst zijn, maar waarbij het de vraag is of ze in deze tijd realistisch zijn. Daarnaast moet om de effecten goed in beeld te brengen, het voorstel verder uitgewerkt en concreter worden gemaakt. Dat is op dit moment niet legitiem gelet op de capaciteit en de inzet die dit vraagt. Hiervoor wordt de bespreking in januari 2025 afgewacht. Ditzelfde geldt ook voor het kwantificeren van frictiekosten.
- Tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 is besloten om tot een prioritaire opdracht Jeugd te komen. De bestuurlijke begeleidingscommissie ziet de uitvoering van deze bredere opdracht Jeugd niet als onderdeel van de kerntakendiscussie. Dit laat onverlet dat in de set voorstellen een aantal voorstellen zit die ook een relatie hebben met deze bredere opdracht. Waar dit aan de orde is, hebben we dit bij de voorstellen aangegeven. Ook is het opgenomen in het onderdeel proces en aanpak van de set voorstellen.

Leeswijzer

In het volgende hoofdstuk is de bedoeling van de bestuurdersdag op 16 januari 2025 uitgewerkt en worden vragen meegegeven om de bestuurdersdag goed voor te bereiden. Daarna is het proces en de aanpak beschreven. Vervolgens volgt het hoofdstuk waarin de voorstellen voor de kerntakendiscussie zijn opgenomen. Hierbij treft u eerst een leeswijzer aan die beschrijft hoe de opbouw van dit hoofdstuk eruit ziet. Vervolgens is nog een aantal bijlagen opgenomen met de benchmark bedrijfsvoering, een overzicht van voorstellen die niet verder zijn uitgewerkt en informatie en uitleg over de scenario's en het afwegingskader.

CONCEPT

Voorbereiding op bestuurdersdag 16 januari 2025

De bestuurdersdag op 16 januari 2025 staat in het teken van beeldvorming. Doel is een gezamenlijk vertrekpunt creëren in de voorbereiding op de oriënterende en oordeelsvormende bespreking op 5 maart. Het gaat daarbij allereerst om het met elkaar doorleven van de bevindingen en het bespreken van de mogelijke dilemma's die hier uit voortkomen. Daarna gaat het om het bespreken van de voorstellen en de impact die mogelijke keuzes gaan hebben. Dit wordt gespiegeld aan de maatschappelijke opgaven, de geformuleerde ambities uit de strategische koers van SamenTwente en de inhoudelijke visies die vastgesteld zijn. Denk bij deze laatste categorie aan de visie 'Gezonde generaties in Twente', Regiovisie Jeugd (inclusief Samenwerkingsagenda Jeugd) en de Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. Het is daarbij belangrijk om in de bespreking de hoofdlijn vast te houden en het bestuurlijke gesprek te voeren.

Het programma is opgebouwd uit de volgende onderdelen:

1. Presentatie bevindingen, benchmarks en opbrengsten kerntakendiscussie
2. Delen van beelden en dilemma's die hierdoor mogelijk ontstaan
3. Beelden vormen over de voorstellen die voorliggen, aftasten (on)mogelijkheden en risico's en spiegelen aan vastgestelde beleidskaders.

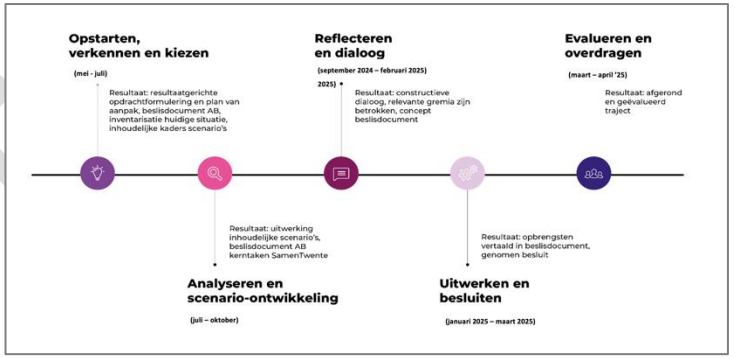
Zoals in de eerste bevindingen is gedeeld, is de opstelsom van het financieel effect van de voorstellen met besparingspotentieel kleiner dan de kostenstijging naar aanleiding van autonome ontwikkelingen. Het is daarom voorstelbaar dat gezien de financiële opgave die veel gemeenten hebben, de focus in de voorbereiding komt te liggen op de voorstellen in de scenario's Kern en Koers.

Daarnaast is het van belang om in de voorbereiding na te denken over de volgende vragen:

- Kijkend naar de lokale en regionale opgaven, welke voorstellen wil je dan omarmen?
- Welke minimum niveau is acceptabel?
- Welke risico's kun en wil je als bestuurders nemen?
- Hoe verhoudt zich dit tot de ambities die regionaal zijn afgesproken?

CONCEPT

Proces en aanpak

Met het opleveren van dit rapport wordt de ambtelijke fase afgerond en gaan we de bestuurlijke besluitvormingsfase in. De fasen waarlangs de kerntakendiscussie is vormgegeven zijn in de afbeelding die hiernaast is weergegeven, afgebeeld. We bevinden ons in de overlap tussen de fase reflecteren en dialoog en fase uitwerken en besluiten. Daarmee lopen we op schema zoals afgesproken tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024.

Opdrachtgeverschap

Het algemeen bestuur is formeel opdrachtgever voor deze kerntakendiscussie. Om het werkbaar te maken is een Bestuurlijke Begeleidingscommissie ingesteld die het AB vertegenwoordigd en waarin ook het DB vertegenwoordigd is. Met hen is de voortgang besproken en zijn bijeenkomsten voorbereid. Zij bepalen of voorstellen rijp zijn voor bespreking en besluitvorming in het AB. De rol van het Dagelijks Bestuur is in de voorbereiding op het AB doorgeleidend namens de bestuurlijke begeleidingscommissie. Het DB kan relevante overwegingen vanuit de DB-verantwoordelijkheid inbrengen in het AB.

Proces van co-creatie

In de totstandkoming van de inhoudelijke scenario's en de voorstellen over de wijze van samenwerking is gebruik gemaakt van de kennis en de denkkracht van medewerkers SamenTwente, de coalitions of the willing' en gemeenten. Het gaat dan om het in beeld brengen van relevante ontwikkelingen, toetsen van de feiten analyse en meedenken in de scenario ontwikkelingen en voorstel(len) samenwerking. Hiervoor zijn meerdere werksessies en toetsingsbijeenkomsten georganiseerd onder regie van Lysias. De ambtelijk overleggen Publieke Gezondheid, Jeugd en Huiselijk Geweld en Kindermishandeling hebben over de voorstellen een advies uitgebracht. Het primaat over de inhoud van de uiteindelijke voorstellen ligt bij Lysias vanuit de onafhankelijke rol die wordt gewenst.

Overzicht uitgevoerde activiteiten

Juli-augustus 2024

- De eerste stap in de analyse was het in beeld brengen van de grondslag van taken van SamenTwente en de financiële vertaling hiervan in de begroting 2025.
- Gedurende de zomerperiode is met de organisatie van SamenTwente gewerkt aan informatiesets per organisatieonderdeel van SamenTwente. Ieder organisatieonderdeel heeft op basis van bouwstenen inzicht gegeven in de taken die worden uitgevoerd. De grondslagen op basis waarvan de taken worden uitgevoerd, zijn verder aangevuld en in beeld gebracht.

CONCEPT

- Gedurende de zomerperiode hebben wij werksessies georganiseerd met medewerkers van gemeenten en SamenTwente. De bouwstenen uit de informatiesets van de organisatieonderdelen van SamenTwente zijn de basis geweest om voorstellen te maken passend binnen de Kern, Koers en Ambitie. Er is geïnventariseerd welke keuzes gemaakt kunnen worden waarbij rekening is gehouden met vrijheidsgraden in het uitvoeren van taken. De werksessies kenden een zodanig rijke oogst dat verwerking hiervan niet voor de bestuurdersdag kon worden afgerond.
- Wij hebben de bouwstenen langs de lijn van de inhoud toebedeeld aan een pijler. In totaal zijn vijf pijlers ontstaan die laten zijn waar SamenTwente op is betrokken en wat zij doet. De pijlers zijn: Jeugd, Publieke gezondheid en leefomgeving, Veiligheid, Kennisontwikkeling en kennisdeling en Inkoop en contractbeheer.

September 2024

- De informatiesets inclusief de analyse zijn aangeboden aan de leden van het AB voor de bestuurdersdag op 25 september 2024.
- Tijdens en na afloop van de bestuurdersdag in september hebben wij geïnventariseerd op welke punten bestuurlijk behoefte bestaat aan nadere uitwerking. Dit heeft geleid tot een duidelijke prioritering van verdere uitwerking van het thema jeugd, zowel op inhoud als op structuur en samenwerking. Onderkend is dat de reikwijdte hiervan veel breder is dan het takenpakket van SamenTwente. Daarom is/wordt hiervoor separaat een bestuursopdracht uitgezet. Verder werd duidelijk dat de bestuurlijke wens is om alle taken van SamenTwente tegen het licht te houden en daarvan niet op voorhand onderwerpen of scenario's uit te zonderen. Dat heeft onder meer als consequentie gehad dat uitwerking meer tijd en inzet kost dan eerder voor het traject van de kerntakendiscussie was gereserveerd.

Oktober 2024

- In oktober heeft Lysias de eerdere analyse verrijkt met uitkomsten van benchmarks en relevante onderzoeken (waaronder de twee trajecten die in opdracht van centrumgemeente Enschede zijn uitgevoerd en Veilig Thuis is betrokken). Voor de benchmarks is gebruik gemaakt van de generieke landelijke benchmark voor GGD'en (bron), specifieke benchmarks op taken (infectieziekten bestrijding, forensische geneeskunde, ICT…). Ook hebben we de kosten voor overhead in SamenTwente vergeleken met gedetailleerde benchmarkgegevens van 5 GGD'en waarover Lysias beschikt.
- We hebben de analyse geconfronteerd met de uitkomsten van de werksessies om tot uitwerking van voorstellen en daarmee tot invulling van scenario's voor bestuurlijke keuzes te komen. Daarbij hebben we een weging gemaakt van alle maatregelen. Maatregelen met een heel groot waterbedeffect of andere redelijkerwijs zeer onwenselijke gevolgen hebben we niet uitgewerkt (de lijst en de afwegingen zijn opgenomen in de bijlage). Er blijft een behapbaar pakket mogelijke maatregelen over.
- De Twentse Koers heeft een informatieset gemaakt waarmee inzicht wordt gegeven in de opdrachten. Dit wordt gebruikt als onderlegger voor de analyse voor samenhang, verbinding en mogelijke overlap.

CONCEPT

November 2024

- In november heeft Lysias drie toetsingsbijeenkomsten georganiseerd voor medewerkers van gemeenten, SamenTwente en de Twentse Koers. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de voorstellen besproken en is besproken of de voorstellen helder zijn en waar nodig zijn voorstellen aangevuld met effecten.
- Lysias heeft de voorstellen voorgelegd aan het CMT van SamenTwente. Zij hebben de voorstellen getoetst op juistheid (klopt het wat er staat) en zij hebben de voorstellen voorzien van financiële consequenties.
- De voorstellen zijn aangevuld met de input uit de toetsingsbijeenkomsten en de financiële effecten zijn toegevoegd. Daarna zijn de voorstellen ambtelijk weer gedeeld.
- Aan de ambtelijk overleggen Publieke Gezondheid, Jeugd en Huiselijk Geweld en Kindermishandeling is gevraagd of zij de voorstellen willen voorzien van een advies waarbij is gevraagd aan te geven of de voorstellen kansrijk danwel niet kansrijk worden geacht. Hiervoor is een afwegingskader meegegeven.

December 2024

- Lysias heeft de voorstellen voorgelegd aan het CMT van SamenTwente. Zij hebben de voorstellen getoetst op juistheid (klopt het wat er staat) en zij hebben de voorstellen nogmaals gecheckt op financiële consequenties.
- Er zijn voorstellen gedaan voor de scenario's Kern, Koers en Ambitie. Waar dit aan de orde is worden de voorstellen thematisch gepresenteerd
- Lysias heeft in het algemeen bestuur van 11 december 2024 de algemene bevindingen gedeeld en procesafspraken gemaakt over de inrichting van het bestuurlijke proces in het eerste kwartaal 2025.
- Op basis van de verstrekte documenten van SamenTwente en de Twentse Koers heeft Lysias een eerste analyse gedaan op de verbindingen en mogelijke overlap in taken. Dit wordt in januari 2025 met betrokkenen besproken.

Samenhang SamenTwente met de 'coalitions of the willing'

Afgesproken is dat we in de uitvoering van de opdracht breder kijken, omdat SamenTwente onderdeel uitmaakt van een keten. Voor de bredere blik wordt gekeken naar:

- samenhang en mogelijke overlap in taakuitvoering tussen SamenTwente en de coalities Samen14, Kennispunt Twente en de Twentse Koers.
- mogelijk 'communicerende vaten' die er zijn in de samenwerking tussen SamenTwente en het voorliggend veld in gemeenten.

Hiermee worden de verbindingen die er zijn helder en wordt ook helder of er bij keuzes sprake is van een waterbedeffect. Dit beperkt zich tot inzicht omdat de governance voor deze onderdelen anders is georganiseerd. Deze activiteit pakken we in 2025 verder op en dit is helder voor de oriënterende bespreking op 5 maart 2025.

CONCEPT

'Het samen van SamenTwente anders organiseren'

In de zomerperiode is een ambtelijke werksessie georganiseerd waarin is stilgestaan bij de (on)mogelijkheden om het samen van SamenTwente anders te organiseren. Tijdens de werksessie is geconcludeerd dat er kansen liggen, maar dat het thema te groot is om gelijktijdig met de kerntakendiscussie op te pakken, hier voorstellen op ontwikkelen en het ook goed af te hechten. Afgesproken is tot een gedragen opdrachtformulering te komen waarover gelijktijdig met de voorstellen kerntakendiscussie besluitvorming door het algemeen bestuur kan plaatsvinden.

Onderdelen die in 2025 in ieder geval aan de orde nog aan de orde moeten komen zijn:

- Duidelijk totaalbeeld van de samenwerkingsstructuren tussen gemeenten en SamenTwente.
- Duidelijkheid over de rollen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op zowel het bestuurlijke- als het ambtelijke niveau. Hoe verhouden gremia zich tot elkaar en waar richten zij zich op het regionale belang en waar op het lokale belang?
- Hoe kan congruente sturing op vier niveaus van bestuur, management, beleid en uitvoering worden georganiseerd, waarbij het zowel gaat over sturing op inhoud als op beschikbaarheid van ambtelijke inzet en capaciteit voor de regionale opgaven.
- Waar zijn efficiency mogelijkheden en waar zitten mogelijk dubbelingen in het besluitvormingsproces naar het algemeen bestuur?

In het eerste kwartaal van 2025 wordt de concept opdrachtformulering bij meerdere gremia getoetst. De bestuurlijke begeleidingscommissie is bestuurlijk aanspreekpunt. Daarnaast zal de opdrachtformulering worden getoetst bij de gemeentesecretarissen en wordt een ambtelijke toetsingsbijeenkomst georganiseerd.

Prioritaire opgave jeugd

Tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 is door het bestuur een duidelijke prioritering gegeven aan verdere uitwerking van het thema jeugd, zowel op inhoud als op structuur en samenwerking. Onderkend is dat de reikwijdte hiervan veel breder is dan het takenpakket van SamenTwente. Daarom is/wordt hiervoor separaat een bestuursopdracht uitgezet. Deze wordt door de gemeente Enschede bestuurlijk verder gebracht en valt daarmee buiten de scope van de kerntakendiscussie.

CONCEPT

Totaaloverzicht voorstellen Kerntakendiscussie

In totaal zijn 45 voorstellen uitgewerkt. Deze voorstellen zijn toegekend aan vijf inhoudelijke pijlers. Ook is een voorstel met betrekking tot de bedrijfsvoering toegevoegd. De voorstellen zijn verdeeld over de scenario's Kern, Koers en Ambitie. Voor een beschrijving van deze scenario's verwijzen we naar bijlage 3. Bij de totstandkoming van voorstellen hebben we gebruik gemaakt van een afwegingskader dat u in bijlage 4 aantreft. De aantallen voorstellen per pijler zijn:

- Pijler Jeugd: 12 voorstellen
- Pijler Publieke gezondheid & leefomgeving: 10 voorstellen
- Pijler Veiligheid: 10 voorstellen
- Pijler Kennisontwikkeling & kennisdeling: 4 voorstellen
- Pijler Inkoop, contractmanagement en -beheer: 3 voorstellen
- Bedrijfsvoering: 1 voorstel

Per pijler wordt eerst een algemene inleiding gegeven. De ontwikkelingen en de opgaven worden benoemd, evenals de koers en het beleid dat is vastgesteld. Er is een schema opgenomen waarin de basis voor de taakuitoefening is opgenomen en waar dit beschikbaar is, zijn de benchmarkgegevens opgenomen. Deze corresponderen met de zogenaamde bouwstenen die zijn opgenomen in de informatieset waarin alle organisatieonderdelen van SamenTwente zijn beschreven. Deze set is aan u toegezonden ter voorbereiding op de bestuurdersdag op 25 september 2024. Vervolgens is per pijler een tabel opgenomen met daarin het overzicht van alle voorstellen uit de betreffende pijler, verdeeld over de scenario's Kern, Koers en Ambitie. Er is onderscheid gemaakt tussen voorstellen naar aanleiding van autonome ontwikkelingen (paarse blokken in het totaaloverzicht) en voorstellen op specifieke thema's (roze blokken in het totaaloverzicht). Vervolgens zijn alle voorstellen uitgewerkt en zijn effecten in kaart gebracht. Waar samenhang is met andere voorstellen is deze ook in de uitwerking aangegeven.

Voor sommige thema's is een voorstel uitgewerkt in het scenario Kern, Koers en Ambitie. Dit is niet bij alle thema's het geval. Waar bij een thema in een of twee scenario's een voorstel is uitgewerkt, is het niet noodzakelijk om voor een voorstel te kiezen. Geen keuze voor een voorstel betekent in die gevallen dat de huidige situatie wordt gehandhaafd. De voorstellen zijn in samenwerking met medewerkers SamenTwente en gemeenten tot stand gekomen. Zij hebben meerdere keren meegedacht en gekeken qua toetsing en logica. Dit heeft er toe geleid dat op een later moment nog voorstellen zijn toegevoegd en zijn doorgenummerd (in plaats omgenummerd). Hierdoor loopt de nummering in bepaalde pijlers niet logisch door.

Daarnaast zijn 26 voostellen niet uitgewerkt. Deze treft u aan in bijlage 2. Daarin is ook aangegeven welke afweging is gemaakt om voorstellen wel of niet uit te werken.

CONCEPT

Totaaloverzicht voorstellen Kerntakendiscussie

De financiële effecten hebben enkel betrekking op de begroting van SamenTwente. Bij enkele maatregelen zijn de financiële effecten nog niet helder. Om deze helderheid te kunnen geven is een verdere uitwerking van de voorstellen nodig.

Overzicht voorstellen Jeugd

Voorstellen over specifieke thema's: Samenwerkingsagenda en zorglandschap Jeugd
Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen 2 en 3 uit pijler 5 Inkoop, Contractmanagement en -Beheer

Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 7: OZJT coördineert de Samenwerkingsagenda OZJT coördineert in opdracht van Samen14 de uitvoering van de Samenwerkingsagenda Jeugd. Concreet betekent dit: • OZJT is verantwoordelijk voor de coördinatie op de Samenwerkingsagenda Jeugd; • OZJT zorgt voor integrale sturing op het zorglandschap o.a. door verbinding te maken tussen inkoop, contractmanagement, leveranciersmanagement en de Samenwerkingsagenda; • OZJT stuurt op om- en afbouw van residentiële zorg en de benodigde randvoorwaarden om dat te bewerkstelligen.	PM	**Voorstel 12: OZJT stuurt op het regionale zorglandschap jeugd** OZJT stuurt strategisch op het regionale zorglandschap, zoals vastgesteld in de regiovisie Jeugd Twente. Er wordt nadrukkelijker gestuurd op strategisch partnerschap met alle relevante partijen voor jeugd in de regio. Concreet betekent dit: • OZJT stuurt strategisch op opgaven binnen het jeugddomein, zoals onder andere vermindering verblijf; • OZJT voert regie op de strategische agenda: volgt ontwikkelingen, is proactief in plaats van reactief, initieert ontwikkelingen, is strategisch gesprekspartner (zowel landelijk als voor gemeenten);	Meer-kosten

CONCEPT

	In het bijzonder Jeugdzorg Plus. Het regionaal plan afbouw Jeugdzorg Plus is gericht op het verminderen van de instroom van jeugdigen bij deze vorm van jeugdzorg. Doelstelling is om de instroom met 10% per jaar te verminderen vanaf 2023; • De aanpak wachttijden is geïntegreerd in de Samenwerkingsagenda.	• Andere activiteiten uit de actielijnen binnen SamenTwente staan ten dienste aan de opgave van de regiovisie. • OZJT maakt samen met JGZ stappen op het vlak van normalisering en demedicalisering.

Voorstellen over specifiek thema: Jeugdgezondheidszorg

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 1: Centraliseren aantal locaties consultatiebureaus Het aantal consultatiebureaus in afstemming met gemeenten terugbrengen. Concreet betekent dit: • Uit te gaan van een ruimere norm voor de verhouding tussen het aantal consultatiebureaus en de omvang van de doelgroep; • Daarbij een toets te doen op de aanwezigheid van consultatiebureaus in wijken met een lage SES-score en tenminste 1 per gemeente.	0	**Voorstel 4: Binnen basispakket JGZ meer maatschappelijke impact genereren** Huidige dienstverlening anders organiseren zodat meer gericht kan worden geïnvesteerd voor gelijke kansen. Concreet betekent dit: • Contactmomenten worden benut voor een brede check-in met oog voor alles binnen het sociaal domein. Er wordt gesignaleerd op een bredere problematiek. • Op onderdelen het traject Toekomstbestendig werken implementeren; • Werken met onderdelen van de kindreis; • Meer inzet plegen op de doelgroep 4+ en meer inzet plegen op ouders.	0	**Voorstel 8: Verbreding inhoud en aanbod JGZ** SamenTwente verbreedt de invulling van de JGZ en breidt het aanbod uit. Concreet betekent dit: • Gericht investeren voor gelijke kansen. • Andere vormen van contactmomenten (bijv. groepsconsulten ikv normaliseren). • Er komen meer mogelijkheden voor contact voor de leeftijdsgroepen 4 tot 18. JGZ is voor de ouders van kinderen in deze levensfase meer zichtbaar. • Het prenatale huisbezoek wordt verstevigd en er wordt geïnvesteerd in programma's als Voorzorg.	Meer-kosten

				• JGZ heeft rol bij toegang tot de Jeugdhulp (obv kennis/expertise en longitudinaal dossier. • Uitbreiden van (digitaal) informatie en voorlichtingsaanbod gericht op specifieke leeftijdsfasen. • SamenTwente vult voorlichtingsactiviteiten risicogericht in. • JGZ verbindt zich nadrukkelijker met zorgteams op scholen, huisartsen en met wijkteams.	

Voorstellen over specifiek thema: Gezonde School Aanpak

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen over Seksuele gezondheid uit pijler 2 Publieke Gezondheid & Leefomgeving

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 2: Beëindigen of versoberen Gezonde School Aanpak SamenTwente beëindigt de Gezonde School Aanpak of voert dit uit op versoberde wijze (minder scholen of gebundelde inzet per school)	-/- 185k	**Voorstel 5: Continueren Gezonde School Aanpak** SamenTwente continueert de Gezonde School Aanpak.	0	**Voorstel 10: Verbreden Gezonde School Aanpak** Het project Gezonde School Aanpak wordt verbreed. Concreet betekent dit: • Op meer Twentse school komt een Gezonde School Aanpak • Er komt ook een Gezonde School Aanpak op de voorschoolse (kinder)opvang • SamenTwente stimuleert/faciliteert bij de implementatie lesprogramma's, samen met gemeenten en scholenkoepels. • Binnen activiteiten wordt gebruik gemaakt van bewezen collectieve interventies.	+106k

				• De adviseringsrol van SamenTwente wordt uitgebreid. • SamenTwente benut meer data voor dit project. (*Dit hangt samen met keuzes die gemaakt worden in de pijler kennisontwikkeling en -deling.)*	

Voorstellen over specifiek thema: Verzuimbegeleiding 18+

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 3: Beëindigen Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC SamenTwente stopt – na evaluatie in 2026 - met Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC.	-/- 70k	**Voorstel 6: Continueren Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC met structurele middelen** SamenTwente continueert ook na 2026 de inzet op Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC en ZONE college en maakt hiervoor structurele middelen vrij.	0	**Voorstel 11: Verbreden Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC** Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC wordt verbreed. Concreet betekent dit: • Er komen nieuwe afspraken tussen SamenTwente en RMC (doorstroompunt) voor verzuimbegeleiding. SamenTwente neemt taken van RMC (doorstroompunt) gedeeltelijk over. • Student-psychologen worden waar nodig vaker ingezet. • Er vindt een warme overdracht plaats van het VO naar het MBO. • De adviseringsrol van SamenTwente wordt uitgebreid. • SamenTwente benut meer data voor dit project.	PM

Voorstel over specifiek thema: Pedagogische gezinsondersteuning

Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 9: Pedagogische gezinsondersteuning collectieve taak maken in opdracht van gemeenten (AB) De maatwerktaak wordt omgezet naar een collectieve opdracht waarbij SamenTwente pedagogische gezinsondersteuning uitvoert in opdracht van 14 Twentse gemeenten.	PM

Overzicht voorstellen Publieke gezondheid en leefomgeving

Voorstellen naar aanleiding van autonome ontwikkelingen: Forensische geneeskunde

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect
Voorstel 7: Forensische geneeskunde in de regio op niveau brengen Budgetten forensische geneeskunde met ingang van 2026 structureel verhogen. Bij dit voorstel wordt geen rekening gehouden met tegenvallende kosten.	+450k	**Voorstel 10: Forensische geneeskunde in de regio op niveau brengen** Budgetten forensische geneeskunde met ingang van 2027 structureel verhogen. Bij dit voorstel wordt wel rekening gehouden met tegenvallende kosten, die niet meegenomen zijn in het voorstel uit scenario Kern. Kosten kunnen bijvoorbeeld tegenvallen als de GGD de forensisch artsen in dienst moet nemen als blijkt dat sprake is van schijnzelfstandigheid.	PM

CONCEPT

Voorstellen naar aanleiding van autonome ontwikkelingen: Infectieziektebestrijding

Voorstel 9: Formatienormering infectieziektebestrijding Formatie IZB in lijn brengen met de nieuwe veldnormen voor de uitvoering van reguliere IZB taken.	Meer-kosten

Voorstellen over specifiek thema: Seksuele gezondheid

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen 2, 5 en 10 over Gezonde School Aanpak uit pijler 1 Jeugd

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 1: Consulten seksuele gezondheid verminderen Het aantal consulten beperken door bepaalde doelgroepen uit te sluiten en zodoende te drukken op het aantal consulten.	-/- €80k (voor-stel 1+2)	**Voorstel 13: Verbreding seksualiteitshulpverlening** Seksualiteitshulpverlening aanbieden voor alle inwoners van en doelgroepen in Twente.	Meerko sten

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 2: Stoppen met preventie en voorlichting over seksuele gezondheid Stoppen met preventie en voorlichtingsactiviteiten over seksuele gezondheid. Concreet betekent dit: • Rol van preventiecoördinator terugleggen naar gemeenten. • Stoppen met aanbieden van seksuologische counseling.	-/- €80k (voor-stel 1+2)

CONCEPT

- Stoppen met andersoortige preventie en voorlichting die georganiseerd wordt vanuit het preventieteam van SamenTwente.
- Verpleegkundigen geven niet langer trainingen aan intermediairs in onderwijs, jeugdzorg en jongerenwerk en pakken niet langer andere preventietaken op.

Voorstellen over specifiek thema: Crisisbeheersing

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 3: Opleiden trainen en oefenen crisisbeheersing (OTO) terugbrengen naar wettelijk minimum Dit voorstel is ingetrokken, omdat de financiering niet via gemeenten loopt.	0, geen gem. finan-ciering	**Voorstel 11: Intensiveren opleiden trainen en oefenen crisisbeheersing (OTO)** Dit voorstel is ingetrokken, omdat de financiering niet via gemeenten loopt.	0, geen gem. finan-ciering

Voorstellen over specifiek thema: Pandemische paraatheid

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 4: Pandemische paraatheid in Twente De uitvoering van de landelijke opdracht uitvoering versterkende taken loopt gelijk op met de omvang van de middelen die de rijksoverheid hiervoor beschikbaar stelt.	0	**Voorstel 12: Pandemische paraatheid in Twente** De versterkende taken blijven uitvoeren ook als de rijksoverheid hiervoor geen middelen meer beschikbaar stelt.	+ 373k

CONCEPT

Voorstellen over specifiek thema: Advisering Milieu & Gezondheid

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen uit pijler 4 Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 5: Adviezen Milieu en Gezondheid (M&G) ihkv Omgevingswet De GGD vervult geen adviesrol voor gemeenten op het gebied van gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.	-/- 134k	**Voorstel 8: Beperkte focus adviestaken GGD Milieu & Gezondheid ihkv omgevingswet** De GGD vervult een beperkte adviesrol voor gemeenten op het thema gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.	0	**Voorstel 14: GGD is adviseur van gemeenten op vlak van milieu & gezondheid ihkv omgevingswet** De GGD vervult een belangrijke adviesrol over gezondheid aan gemeenten in het kader van de Omgevingswet. Zij heeft een rol bij casussen op de omgevingstafels en bij het meedenken en participeren in lokale trajecten voor Omgevingsvisies en Omgevingsplannen	+ 134k

Voorstellen over specifiek thema: Advisering gezondheidsbevordering

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen uit pijler 4 Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 6: Informatie gezondheidsbevordering zonder toegepast advies naar gemeenten Terugbrengen van gevraagde en ongevraagde inhoudelijke en procesmatige advisering over publieke gezondheid en het geven van adviezen over gezonde leefstijl tot het wettelijk minimum volgens de Wpg. De GGD stuurt landelijke adviezen zonder toegepast advies door naar gemeenten en verwijst hen naar toolboxen.	-/- 25k	**Voorstel 16: Handhaven adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten** Handhaven adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten.	0	**Voorstel 15: Intensiveren adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten** Adviesrol gezondheidsbevordering voor gemeenten intensiveren. Concreet betekent dit: De GGD adviseert en monitort proactief op het effect van gezondheidsbevorderende maatregelen in gemeenten. Zij werkt meer samen met gemeenten en voert verdiepende analyses uit, bijvoorbeeld op wijkniveau in gemeenten.	+ 100k

CONCEPT

				Ze ontwikkelt daarbij nieuwe vormen van monitoring die meer aansluiten op de wens van inwoners waardoor aantal respondenten groeit en representatief blijft.	

Overzicht voorstellen Veiligheid

Voorstellen naar aanleiding van autonome ontwikkelingen: Wettelijke taken Veilig Thuis

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 1: Wettelijke taken VTT melding en advies Wettelijke taken op een minimum niveau uitvoeren. Concreet betekent dit: • focus op de afhandeling van meldingen en het geven van adviezen; • na overdracht nog 2 monitoringsmomenten te hebben.	+ 983k	**Voorstel 4: Wettelijk taken VTT melding en advies** Wettelijke taken uitvoeren met een focus op uitvoering en voorlichting en preventief werken.	+ 1.257k	**Voorstel 6: Wettelijk taken VTT melding en advies** VTT werkt wachtlijstvrij op meldingen en ontwikkelt door naar een expertisecentrum HGKM voor de regio. Ze doet mee in trajecten om de samenwerking in de keten te verbeteren en is klaar voor de rol in de op te richten RVT's.	+ 1.570k

Voorstellen over specifiek thema: Meldpunten Woningvervuiling en Zorgwekkend gedrag

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 9: Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ) Stoppen met inzet van extra capaciteit en accepteren van een wachtlijst.	0	**Voorstel 5: Handhaven Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ)** Handhaven van de extra inzet Meldpunt Woningvervuiling door de extra inzet vanaf 2026 structureel te maken.	0, inc. wordt structureel	**Voorstel 7: Intensiveren Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ)** Intensiveren Meldpunt Woningvervuiling door structureel versterken inzet om zoveel als mogelijk wachtlijstvrij te werken.	+95k

CONCEPT

Voorstel 3: Meldpunt Zorgwekkend gedrag (OGGZ) Beëindigen extra inzet (politiemeldingen) meldpunt Zorgwekkend gedrag.	0	**Voorstel 10: Handhaven Meldpunt Zorgwekkend gedrag (OGGZ)** Handhaven extra inzet Meldpunt Zorgwekkend gedrag en deze structureel maken. Financiering vanuit gemeentelijke bijdrage.	+117k	**Voorstel 11: Intensiveren Meldpunt Zorgwekkend gedrag (OGGZ)** Intensiveren inzet Meldpunt Zorgwekkend gedrag. Structureel financieren vanuit gemeentelijke bijdrage.	+257k

Voorstellen over specifiek thema: Samenvoegen crisisdiensten en meldpunten

Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 8: Crisisdiensten en meldpunten Onderzoek of crisisdiensten en meldpunten samengevoegd kunnen worden in een meldkamer voor Twente.	PM

Voorstel over specifiek thema: Maatwerkadvisering, voorlichting en preventie

Dit voorstel heeft samenhang met de voorstellen uit pijler 4 Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 2: maatwerkadvisering, voorlichting en preventie VTT stopt met maatwerkadvisering, voorlichting en preventie. Dit voorstel is ingetrokken en is in scenario kern niet mogelijk als alleen de wettelijke taken nog worden uitgevoerd. Dan is er überhaupt geen ruimte om deze taak uit te voeren.	-

CONCEPT

Overzicht voorstellen Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Deze voorstellen hebben samenhang met diverse voorstellen uit voorgaande pijlers:

- *Voorstellen over Advisering Milieu & Gezondheid*
- *Voorstellen over Advisering gezondheidsbevordering*
- *Het voorstel over maatwerkadvisering/voorlichting/preventie bij Veilig Thuis Twente*

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 1: Onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties Alleen nog wettelijk verplichte onderzoeken uitvoeren waarbij de data op regionaal niveau zonder duiding en presentatie aan gemeenten wordt teruggegeven. Monitoren vindt niet meer plaats.	-/- 25k	**Voorstel 4: Onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties** Handhaven huidige niveau van onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties	0	**Voorstel 2: Samenbrengen en verbinden data en onderzoeken** Werk maken van datagedreven werken binnen SamenTwente breed en hiervoor actieve samenwerking zoeken met Kennispunt Twente. Starten met een of meerdere pilots om dit verder vorm te geven.	Meer-kosten
				Voorstel 3: Samenwerking met gemeenten GGD intensiveert de samenwerking met gemeenten door gericht onderzoek en actieve inzet als adviseur gezondheid en advisering over gezonde leefstijl. SamenTwente gaat vaker kwalitatief onderzoek uitvoeren dat volgt op huidige kwantitatieve onderzoeken.	+ 100k

CONCEPT

Overzicht voorstellen Inkoop, Contractmanagement en -beheer

Voorstellen over specifieke thema's

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen 7 en 12 uit pijler 1 Jeugd

Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 2: Contractmanagement Jeugdhulp Andere invulling geven aan contractbeheer en contractmanagement Jeugdhulp. Concreet betekent dit: • Meer samenhang tussen beleidsdoelen & ambities en de contractvoorwaarden die zorgen voor gewenste transformatie in zorglandschap. • Samen met zorgaanbieder op zoek naar optimum in contractvoorwaarden en beheersen administratieve last. • Minder financieel maar meer inhoudelijk gestuurde criteria meegeven.	PM	**Voorstel 3: Strategische verbindingen leggen bij inkoop en contractmanagement Jeugdhulp** OZJT benut kansen om verbindingen te leggen tussen de inkoop en contractmanagement van jeugdhulp en de strategische agenda. OZJT ziet toe op gezamenlijk leren en ontwikkelen.	PM

Voorstel over specifiek thema: KIT

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 1: Stoppen met de coördinatie op KIT. Stoppen met de coördinatie op KIT.	PM

Overzicht voorstel Bedrijfsvoering

Voorstel over specifiek thema: ICT

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 1: Keuzes in de bedrijfsvoering Verlagen van het ICT budget € 100.000	-/- 100k

CONCEPT

Voorstellen uitgewerkt per inhoudelijke pijler

Hoofdstuk 1: Jeugd

Algemeen

SamenTwente is op verschillende manieren betrokken bij taken en werkzaamheden die zich richten op de jeugd van Twente. Een belangrijk onderdeel is de uitvoering van het basispakket Jeugdgezondheidszorg door de GGD-JGZ. De uitvoering is een wettelijke taak op grond van de Wet publieke gezondheid. JGZ draagt bij aan het gezond en veilig opgroeien van kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. De inzet is gericht op het screenen/opsporen van ziektes, aandoeningen en/of problemen, het tijdig bieden van juiste hulp of zorg (inclusief vaccineren), het ondersteunen van ouders en het voorkomen van problemen bij jeugdigen. Ook richt ze zich op het versterken van de eigen kracht van de jeugdige en het gezin en adviseert ze gemeenten en scholen over collectieve maatregelen en bruikbare interventies die bewezen effectief zijn.
Daarnaast coördineert SamenTwente activiteiten die zijn gericht op het terugbrengen van wachtlijsten in de jeugdhulp en de afbouw van residentiële zorg. Hier ligt een belangrijke relatie met de rol die SamenTwente vervult bij het inkopen van jeugdhulp en jeugdzorg (zie hoofdstuk 5).

Ontwikkelingen en opgaven

Op landelijk niveau spelen er meerdere ontwikkelingen die het domein Jeugd raken. De vraag naar jeugdhulp neemt toe waardoor de kosten stijgen. Daarnaast is met de decentralisatie van taken door de rijksoverheid een efficiencykorting doorgevoerd. Dit maakt dat gemeenten in toenemende mate staan voor stevige uitdagingen om de zorgkosten te kunnen blijven betalen. Los van dit kostenaspect is er ook een toenemende krapte op de arbeidsmarkt in de zorgsector waarneembaar. Ook dit heeft effect op de mate waarin zorg kan worden geleverd. Wachtlijsten bij de GGZ nemen toe waardoor jongeren langer moeten wachten op passende hulp en situaties daardoor verslechteren. Met de Hervormingsagenda Jeugd wordt beoogd dat de kwaliteit en de effectiviteit van jeugdhulp wordt verbeterd en daarmee ook de stijgende zorgkosten onder controle te houden zodat het jeugdstelsel op de lange termijn betaalbaar blijft. De gemeenten moeten hier regie voeren en sturen op een transitie van het zorglandschap dat dekkend blijft, de jeugdhulp beheersbaar blijft en de zorgkosten worden afgebouwd. Een belangrijke maatregel waar op gestuurd moet worden is de om- en afbouw van de residentiële zorg.

In Twente neemt het aantal kwetsbare gezinnen toe en is een toename van complexe problematiek onder jongeren. In Twente heeft 1 op de 13 kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar een hoog risico op psychosociale problematiek en maakt 1 op de 7 kinderen in Twente gebruik van geïndiceerde jeugdhulp. Er is een lange wachtlijst voordat jongeren gebruik kunnen maken van de GGZ. Logischerwijs valt hieruit af te leiden dat er veel vragen zijn bij ouders over opvoedvraagstukken en ouders in veel gevallen handelingsverlegen zijn. Deze ontwikkeling komt ook tot uitdrukking in de toename van het aantal leerlingen in het passend onderwijs.

CONCEPT

Daarnaast is er een toename van het schoolverzuim zichtbaar waarbij in een aantal gevallen een relatie is te leggen met mentale problematiek onder jongeren. Er wordt in toenemende mate een beroep gedaan op JGZ professionals om mee te denken en intensiever mee te werken in de keten. Ook de komst van nieuwkomers leidt tot een stijging van taken. In periode 2018-2024 is dit verdubbeld. In Twente zijn op jaarbasis 1.400 nieuwkomers op jaarbasis (ter vergelijking geboortecohort is circa 5.500 kinderen).

Er wordt in Twente samengewerkt met ketenpartners om de beoogde transformatie in het zorglandschap en het terugdringen van het beroep op jeugdhulp te realiseren. Dit gebeurt aan de hand van actielijnen in de Samenwerkingsagenda Jeugd (als uitwerking van de regiovisie Jeugd). Er is een start gemaakt en de coördinatie en het aanbrengen van samenhang vraagt voor de komende jaren nog de nodige inzet. Twente is door de rijksoverheid aangewezen als jeugdhulpregio. Deze verantwoordelijkheid brengt opdrachten mee als sturen op het zorglandschap, verplichte regionale inkoop, de vertaling van de landelijke Hervormingsagenda Jeugd naar de regio en vraagstukken die daarmee annex zijn. De vraagstukken die over het jeugdhulplandschap gaan, overstijgen voor een deel de invloed van de lokale gemeenten en moeten daarom collectief opgepakt worden.

Landelijk zijn aanpassingen gedaan in het rijksvaccinatieprogramma. Er komen nieuwe vaccinaties bij en de momenten van vaccinatie wijzigingen. Hierdoor zijn inhaalcampagnes noodzakelijk. Dit kost extra tijd. Daarnaast neemt ook in Twente de vaccinatiegraad af en is er meer inzet nodig om ouders te motiveren om te vaccineren.

Koers en beleid

De strategische koers van SamenTwente richt zich op gezond, veilig en vitaal opgroeien, leven en oud worden. Ingezet wordt op veerkracht versterken, normaliseren, demedicaliseren en het versterken van preventie. Daarnaast heeft het algemeen bestuur in 2023 de visie publieke gezondheid ‘Gezonde generaties in Twente’ vastgesteld. De speerpunten waar op ingezet moet worden zijn: gericht investeren voor gelijke kansen, een brede blik op gezondheid waarbij ook meer systeemgericht moet worden gekeken, verschuiving in aandacht van het individu naar het collectief en een focus op mentale gezondheid en leefstijl. Als uitvoering van dit beleid is JGZ gestart met het traject Toekomstbestendige JGZ. Doel is om de dienstverlening beter aan te laten sluiten op de omgeving en de opgaven en meer impact te genereren in de verbinding met het vraagstuk toenemende jeugdhulp. Hiervoor is in 2023 een omgevingsanalyse uitgevoerd en zijn kernopgaven geformuleerd.

De regiovisie Jeugdhulp Twente is vastgesteld in 2022. In de visie zijn leidende principes opgenomen. Belangrijke principes zijn dat ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar en specialistisch als nodig moet worden ingezet; dat de jeugdige in zijn omgeving centraal staat en dat de hulp thuis is, tenzij. Normalisering is het uitgangspunt en de ambitie is dat het zorglandschap overzichtelijk, effectief en beheersbaar is waarbij er gewerkt wordt zonder wachtlijsten. De visie is aan de hand van vijf actielijnen gespecificeerd in de Meerjarige Samenwerkingsagenda jeugdhulp Twente (2023). SamenTwente coördineert en werkt mee aan de uitvoering van actielijnen uit de Samenwerkingsagenda.

CONCEPT

Taken Jeugd	Wettelijke taak met indirecte financiering, verplicht collectief	Wettelijke taak met indirecte financiering, Keuze collectief als basistaak	Taak met een wettelijke basis die in opdracht van gemeenten wordt uitgevoerd	Taak in opdracht van de rijksoverheid, waarvoor directe financiering beschikbaar is
Basispakket Jeugdgezondheid (JGZ)		X		
Gezonde schoolaanpak (JGZ)			X	
Verzuimbegeleiding 18+ (JGZ)			X	
Hervormingagenda Jeugd (OZJT en JGZ)			X	
Regionaal plan afbouw residentiële zorg (jeugdzorg+) (OZJT)			X	
Samenwerkingsagenda Jeugd; coördinatie en deelname tafels (OZJT en JGZ)			X	
Rijksvaccinatieprogramma en postnatale screening (is onderdeel van Basispakket Jeugdgezondheid)				X
Dienstverlening Oekraïense vluchtelingen (JGZ)				X
Jeugdgezondheidszorg asielzoekers (JGZ)				X

Benchmark (GGD 2021)	Twente	Landelijk gemiddelde
Aantal fte per 100.000 kinderen (JGZ)	104	116 (11 van 15)
Percentage extra contactmomenten (JGZ)	21,4%	51,8% (18 van 20)

CONCEPT

Overzicht voorstellen Jeugd

Voorstellen over specifieke thema's: Samenwerkingsagenda en zorglandschap Jeugd

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen 2 en 3 uit pijler 5 Inkoop, Contractmanagement en -Beheer

Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 7: OZJT coördineert de Samenwerkingsagenda OZJT coördineert in opdracht van Samen14 de uitvoering van de Samenwerkingsagenda Jeugd. Concreet betekent dit: • OZJT is verantwoordelijk voor de coördinatie op de Samenwerkingsagenda; • OZJT zorgt voor integrale sturing op het zorglandschap o.a. door verbinding te maken tussen inkoop, contractmanagement, leveranciersmanagement en de Samenwerkingsagenda; • OZJT stuurt op om- en afbouw van residentiële zorg en de benodigde randvoorwaarden om dat te bewerkstelligen. In het bijzonder Jeugdzorg Plus. Het regionaal plan afbouw Jeugdzorg Plus is gericht op het verminderen van de instroom van jeugdigen bij deze vorm van jeugdzorg. Doelstelling is om de instroom met 10% p.j. te verminderen vanaf 2023; • De aanpak wachttijden is geïntegreerd in de Samenwerkingsagenda.	PM	**Voorstel 12: OZJT stuurt op het regionale zorglandschap jeugd** OZJT stuurt strategisch op het regionale zorglandschap, zoals vastgesteld in de regiovisie Jeugd Twente. Er wordt nadrukkelijker gestuurd op strategisch partnerschap met alle relevante partijen voor jeugd in de regio. Concreet betekent dit: • OZJT stuurt strategisch op opgaven binnen het jeugddomein, zoals onder andere vermindering verblijf; • OZJT voert regie op de strategische agenda: volgt ontwikkelingen, is proactief in plaats van reactief, initieert ontwikkelingen, is strategisch gesprekspartner (zowel landelijk als voor gemeenten); • Andere activiteiten uit de actielijnen binnen SamenTwente staan ten dienste aan de opgave van de regiovisie. • OZJT maakt samen met JGZ stappen op het vlak van normalisering en demedicalisering.	Meer-kosten

Voorstellen over specifiek thema: Jeugdgezondheidszorg

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 1: Centraliseren aantal locaties consultatiebureaus Het aantal consultatiebureaus in afstemming met gemeenten terugbrengen. Concreet betekent dit: • Uit te gaan van een ruimere norm voor de verhouding tussen het aantal consultatiebureaus en de omvang van de doelgroep; • Daarbij een toets te doen op de aanwezigheid van consultatiebureaus in wijken met een lage SES-score en tenminste 1 per gemeente.	0	**Voorstel 4: Binnen basispakket JGZ meer maatschappelijke impact genereren** Huidige dienstverlening anders organiseren zodat meer gericht kan worden geïnvesteerd voor gelijke kansen. Concreet betekent dit: • Contactmomenten worden benut voor een brede check-in met oog voor alles binnen het sociaal domein. Er wordt gesignaleerd op een bredere problematiek. • Op onderdelen het traject Toekomstbestendig werken implementeren; • Werken met onderdelen van de kindreis; • Meer inzet plegen op de doelgroep 4+ en meer inzet plegen op ouders.	0	**Voorstel 8: Verbreding inhoud en aanbod JGZ** SamenTwente verbreedt de invulling van de JGZ en breidt het aanbod uit. Concreet betekent dit: • Gericht investeren voor gelijke kansen. • Andere vormen van contactmomenten (bijv. groepsconsulten ikv normaliseren). • Er komen meer mogelijkheden voor contact voor de leeftijdsgroepen 4 tot 18. JGZ is voor de ouders van kinderen in deze levensfase meer zichtbaar. • Het prenatale huisbezoek wordt verstevigd en er wordt geïnvesteerd in programma's als Voorzorg. • JGZ heeft rol bij toegang tot de Jeugdhulp (obv kennis/expertise en longitudinaal dossier. • Uitbreiden van (digitaal) informatie en voorlichtingsaanbod gericht op specifieke leeftijdsfasen. • SamenTwente vult voorlichtingsactiviteiten risicogericht in. • JGZ verbindt zich nadrukkelijker met zorgteams op scholen, huisartsen en met wijkteams.	Meer-kosten

Voorstellen over specifiek thema: Gezonde School Aanpak

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen over Seksuele gezondheid uit pijler 2 Publieke Gezondheid & Leefomgeving

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 2: Beëindigen of versoberen Gezonde School Aanpak SamenTwente beëindigt de Gezonde School Aanpak of voert dit uit op versoberde wijze (minder scholen of gebundelde inzet per school)	-/- 185k	**Voorstel 5: Continueren Gezonde School Aanpak** SamenTwente continueert de Gezonde School Aanpak.	0	**Voorstel 10: Verbreden Gezonde School Aanpak** Het project Gezonde School Aanpak wordt verbreed. Concreet betekent dit: • Op meer Twentse school komt een Gezonde School Aanpak • Er komt ook een Gezonde School Aanpak op de voorschoolse (kinder)opvang • SamenTwente stimuleert/faciliteert bij de implementatie lesprogramma's, samen met gemeenten en scholenkoepels. • Binnen activiteiten wordt gebruik gemaakt van bewezen collectieve interventies. • De adviseringsrol van SamenTwente wordt uitgebreid. • SamenTwente benut meer data voor dit project. (*Dit hangt samen met keuzes die gemaakt worden in de pijler kennisontwikkeling en -deling.)*	+106k

Voorstellen over specifiek thema: Verzuimbegeleiding 18+

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 3: Beëindigen Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC SamenTwente stopt – na evaluatie in 2026 - met Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC.	-/- 70k	**Voorstel 6: Continueren Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC met structurele middelen** SamenTwente continueert ook na 2026 de inzet op Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC en ZONE college en maakt hiervoor structurele middelen vrij.	0	**Voorstel 11: Verbreden Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC** Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC wordt verbreed. Concreet betekent dit: • Er komen nieuwe afspraken tussen SamenTwente en RMC (doorstroompunt) voor verzuimbegeleiding. SamenTwente neemt taken van RMC (doorstroompunt) gedeeltelijk over. • Student-psychologen worden waar nodig vaker ingezet. • Er vindt een warme overdracht plaats van het VO naar het MBO. • De adviseringsrol van SamenTwente wordt uitgebreid. • SamenTwente benut meer data voor dit project.	PM

Voorstel over specifiek thema: Pedagogische gezinsondersteuning

Scenario Ambitie	Fin. effect
Voorstel 9: Pedagogische gezinsondersteuning collectieve taak maken in opdracht van gemeenten (AB) De maatwerktaak wordt omgezet naar een collectieve opdracht waarbij SamenTwente pedagogische gezinsondersteuning uitvoert in opdracht van 14 Twentse gemeenten.	PM

concept

Jeugd: Scenario Kern

1. Centraliseren aantal locaties consultatiebureaus

JGZ geeft uitvoering aan het Basispakket Jeugdgezondheidszorg. Dit is een wettelijke taak. Onderdeel hiervan is de preventieve screening van kinderen van 0 tot 4 jaar op consultatiebureaus. Op elk consultatiebureau werkt een team van professionals. Zij voeren de gezondheidsonderzoeken uit, geven voorlichting en advies en bieden vaccinaties aan. Er zijn in totaal 32 JGZ-locaties.

Voorstel:

Het aantal consultatiebureaus in afstemming met gemeenten terug te brengen. Concreet betekent dit:

- **Uit te gaan van een ruimere norm voor de verhouding tussen het aantal consultatiebureaus en de omvang van de doelgroep, bijvoorbeeld: minimaal x km afstand tussen consultatiebureaus, of maximaal 1 consultatiebureau per x aantal kinderen.**
- **Daarbij een toets te doen op de aanwezigheid van consultatiebureaus in wijken met een lage SES-score en tenminste 1 per gemeente.**

Mogelijke effecten zijn:

- De reisafstand wordt voor een deel van de ouders groter en kan daarmee drempelverhogend werken. Dit kan het gevolg hebben dat er een lagere opkomst is en kinderen die uit het zicht raken. Een lagere opkomst heeft ook een negatief effect op de vaccinatiegraad.
- Het centraliseren van CB-locaties drukt op ambities om gebiedsgericht te werken en kan zo ook een doorwerkende negatieve impact hebben op de ambitie gericht investeren voor gelijke kansen. Het is dan niet logisch/mogelijk te organiseren dat het CB dichtbij is terwijl dit gelet op vraagstukken in de wijk/gebied wel wenselijk is.
- Er kan anders invulling worden gegeven aan de CB functie waardoor mogelijkheden toenemen voor de doelgroep 4 tot en met 18. Denk aan mogelijkheden (inloop)locaties voor spreekuren met jongeren en groepsconsulten.
- Samenwerking met netwerkpartners is niet afhankelijk van de locatie van een CB-locatie. De aanname kan zijn dat een locatie fysiek dichter bij partners, de samenwerking vergemakkelijkt. De praktijk wijst uit dat dit niet altijd het geval is. Op voorhand kan dus niet zo gesteld worden dat het terugbrengen van locaties een negatieve invloed heeft op de samenwerking met partners in het netwerk, waaronder de lokale teams.
- Naar verwachting minder kosten voor (onderhoud) koelkasten (i.v.m.vaccins), schoonmaak kosten, ICT kosten (glasvezel aansluitingen, patchkasten, WIFI stations, printer) en bevoorrading locaties.
- Dit voorstel raakt aan diverse maatwerkprojecten zoals Kansrijke Start en andersoortige inzet op preventie.
- Efficiëntere bedrijfsvoering i.r.t. inzet personeel en benutten beschikbare dagdelen.
- Mogelijk lagere structurele kosten door centraliseren locaties.
- Mogelijk hogere incidentele kosten als gevolg van doorlopende huurcontracten in combinatie een nieuwe centrale locatie per gemeente. Dit hangt helemaal af van de doorlooptijden of afkoopmogelijkheden van de bestaande huurcontracten.
- Dit voorstel vereist aandacht voor de looptijd van de huidige contracten, voor de communicatie richting ouders, en voor het verkennen van mogelijkheden voor het aansluiten bij partners. Het is in die zin moeilijk op voorhand aan te geven wat het financiële effect zal zijn van dit voorstel.

Financieel effect op begroting SamenTwente: €0,- Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat uitvoering van dit voorstel geen budgettaire consequenties heeft.

NB: dit voorstel vereist aandacht voor de looptijd van de huidige contracten, voor de communicatie richting ouders en voor het verkennen van mogelijkheden voor het aansluiten bij partners. Het is in die zin moeilijk op voorhand aan te geven wat het financiële effect zal zijn van dit voorstel.

Relatie met andere voorstellen:

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Jeugd, voorstel 4, scenario Koers**
- **Pijler Jeugd, voorstel 8, scenario Ambitie**

CONCEPT

2. Beëindigen of versoberen Gezonde School Aanpak

In Twente hebben de gemeenten gezamenlijk SamenTwente opdracht gegeven om te werken aan de Gezonde School Aanpak ('GSA'). De GSA heeft als doel een gezonde leefstijl vanzelfsprekend te maken voor leerlingen en studenten. De GSA werkt voor alle scholen in Twente. In het afgelopen jaar heeft daarnaast op 180 scholen actieve ondersteuning plaatsgevonden op diverse thema's: Welbevinden, voeding, bewegen en sport, mediawijsheid of relaties en seksualiteit.

Voorstel:

SamenTwente beëindigt de Gezonde School Aanpak of voert dit uit op versoberde wijze (minder scholen of gebundelde inzet per school).

Mogelijke effecten zijn:

- Het stoppen met GSA heeft effect op de gezondheid van de Twentse jeugd en genereert waarschijnlijk op de langere termijn elders kosten.
- Er is een waterbedeffect bij scholen en jeugdartsen. Scholen zijn gewend om zich met vragen te richten tot de JGZ. Als de GSA medewerker er niet meer is, zullen ze hun vragen naar verwachting bij de jeugdartsen neerleggen, omdat die aanwezig is op de scholen. Los van het gegeven dat jeugdartsen niet een logisch eerste aanspreekpunt zijn, zorgt dit ook voor toename taken en voert een arts een taak uit die logischerwijs past bij een ander type functionaris, niet zijnde een arts.
- Scholen bepalen zelf hoe zij een gezonde leefstijl stimuleren. Dit zal op verschillende wijzen worden ingevuld, de hoeveelheid aandacht en soort interventies zal verschillen. Vraag is voldoende zicht is op inzet van bewezen interventies.
- De versobering leidt mogelijk tot vermindering van het bereik of een lagere bereidheid van scholen om te participeren en zullen minder kinderen worden gestimuleerd.
- Inzet versnippert en kennis en kwaliteit gaat waarschijnlijk verloren. De versnippering zit hem erin dat scholen op individuele wijzen invulling geven aan gezonde leefstijl, zonder dat één regionale partij kennis over dit onderwerp bundelt en uitdraagt.
- Scholen gaan meer inzetten op acute problemen i.p.v. preventie doorgaande leerlijnen
- De taak komt mogelijk te liggen bij combinatiefunctionarissen van gemeenten, waardoor er één aanspreekpunt per gemeente ontstaat. Dit heeft als keerzijde dat het mogelijk is dat de GSA smaller wordt ingericht.
- Het is waarschijnlijk dat lokale uitvoering vraagt om een investering in capaciteit bij gemeenten (waterbedeffect).

Financieel effect op begroting SamenTwente: -/- €185.000,- en frictiekosten
Dit voorstel zal naar verwachting een structurele besparing opleveren van €185.000,-
Dit betekent dat er voor iedere Twentse gemeente een (beperkte) financiële besparing wordt gerealiseerd. Daarbij moet rekening gehouden worden met incidentele frictiekosten. Deze zijn nu nog niet bekend.

Relatie met andere voorstellen:

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Jeugd, voorstel 5, scenario Koers**
- **Pijler Jeugd, voorstel 10, scenario Ambitie**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 1 en 2, scenario Kern**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 13, scenario Ambitie**

3. Beëindigen verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC

In Twente hebben de gemeenten gezamenlijk SamenTwente als opdracht gegeven om te werken aan Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC. Het doel van dit project is om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Deze doelstelling sluit ook aan bij de ambitie van de gemeenten en bij de Twentse Belofte. Er is projectmatige financiering t/m 2026, daarna wordt besloten over een vervolginzet.

Voorstel:

SamenTwente stopt – na evaluatie in 2026 - met de Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC.

Mogelijke effecten zijn:

- JGZ kan niet langer sociaal medische expertise inzetten, waardoor scholen bij schrappen deze expertise bij de huisarts moeten halen (die verder geen zicht heeft op functioneren op school).
- Scholen worden zelf verantwoordelijk om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. De effectiviteit van maatregelen die scholen zelf inzetten, zal tussen scholen verschillen.

CONCEPT

- Er ontstaat een waterbedeffect, met name bij scholen en huisartsen.
- Gemeenten hebben het belang dat jongeren beschikken over een startkwalificatie zodat zij zelfredzaam zijn. Voorkomen van verzuim is belangrijk om jongeren op school te houden en hen te stimuleren de opleiding af te maken.
- Een toename van 18+ jongeren die vroegtijdig school verlaten. Een deel van deze jongeren zal mede door het vroegtijdig schoolverlaten op andere manieren te maken krijgen met de dienstverlening van SamenTwente en/of gemeenten, waardoor besparingen van dit voorstel elders weer geld kosten (bijvoorbeeld instroom in uitkeringen).
- Besluiten om te stoppen met verzuimbegeleiding kan enkel in afstemming met de partners die meedoen, zoals Tactus en Mediant.
- Er blijft afstemming nodig met JGZ en maatschappelijk werk.

Financieel effect op begroting SamenTwente: -/- €70.000,- en frictiekosten
Dit voorstel zal naar verwachting een structurele besparing opleveren van €70.000,-
Dit betekent dat er voor iedere Twentse gemeente een (beperkte) financiële besparing wordt gerealiseerd. Er is sprake van incidentele frictiekosten. Daarbij moet rekening gehouden worden met incidentele frictiekosten. Deze zijn nu nog niet bekend.

Relatie met andere voorstellen
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 6, scenario Koers**
- **Pijler Jeugd, voorstel 11, scenario Ambitie**

Jeugd: Scenario Koers

4. Binnen het basispakket JGZ meer maatschappelijke impact genereren

Gemeenten zijn op grond van de Wet Publieke gezondheid verplicht om kerntaken van het basispakket JGZ uit te voeren en kunnen ervoor kiezen om die te beleggen bij de GGD of gedeeltelijk bij een andere organisatie. De JGZ is gericht op het veilig en gezond laten opgroeien van kinderen en jongeren van 0 tot 18 door screenen/opsporen van ziektes/problemen, het tijdig bieden van de juiste hulp/zorg en het voorkomen van problemen bij jeugdigen, het versterken van de eigen kracht van de jeugdige en het gezin, en het stimuleren van een gezonde leefomgeving. In Twente worden ruim 120.000 kinderen ongeveer 19 keer gezien gedurende hun jeugd, in hun thuisomgeving en op scholen.

Voorstel:
Huidige dienstverlening anders organiseren zodat meer gericht kan worden geïnvesteerd voor gelijke kansen. Concreet betekent dit:
- **Contactmomenten worden benut voor een brede check-in met oog voor alles binnen het sociaal domein. Er wordt gesignaleerd op een bredere problematiek.**
- **Op onderdelen het traject Toekomstbestendig werken implementeren;**
- **Werken met onderdelen van de kindreis;**
- **Meer inzet plegen op de doelgroep 4+ en meer inzet plegen op ouders.**

Mogelijke effecten zijn:
- De dienstverlening sluit meer aan op behoeften van kind/ouders/omgeving.
- Dienstverlening voor de doelgroepen ouders en 4+ wordt uitgebreid en de dienstverlening aan de doelgroep 0 tot 4 jaar wordt gerichter ingezet. Hiermee worden de kansen op gelijkheid tussen kinderen en jongvolwassenen groter.
- Door gerichter te investeren voor gelijke kansen wordt de instroom voor geïndiceerde jeugdhulp op termijn verlaagd.
- Dit voorstel vraagt om een grotere mate van solidariteit tussen gemeenten, omdat de inzet van JGZ verschillend zal zijn en afgestemd op de vraagstukken c.q. problematiek die er is in een gemeente.
- Het doorvoeren van dit voorstel kost tijd en vraagt monitoring.

CONCEPT

- Intensivering van de samenwerking met lokale partners (bv huisartsen, lokale teams).
- JGZ-medewerkers worden gevraagd om anders te werken.

Financieel effect op begroting SamenTwente: €0,-
Uitvoering van dit voorstel heeft geen budgettaire consequenties.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 1, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 8, scenario Ambitie**

5. Continueren Gezonde School Aanpak

In Twente hebben de gemeenten gezamenlijk SamenTwente opdracht gegeven om te werken aan de Gezonde School Aanpak ('GSA'). De GSA heeft als doel een gezonde leefstijl vanzelfsprekend te maken voor leerlingen en studenten. De GSA werkt voor alle scholen in Twente. In het afgelopen jaar heeft daarnaast op 180 scholen actieve ondersteuning plaatsgevonden op diverse thema's: Welbevinden, voeding, bewegen en sport, mediawijsheid of relaties en seksualiteit.

Voorstel:
SamenTwente continueert de Gezonde School Aanpak.

Mogelijke effecten zijn:
- De huidige GSA aanpak wordt gecontinueerd.
- Scholen weten waar ze aan toe zijn.
- Gemeenten weten waar ze financieel aan toe zijn.

Financieel effect op begroting SamenTwente: €0,-
Uitvoering van dit voorstel heeft geen budgettaire consequenties.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 2, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 10, scenario Ambitie**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 1 en 2, scenario Kern**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 13, scenario Ambitie**

6. Continueren verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC met structurele middelen

In Twente hebben de gemeenten gezamenlijk SamenTwente als opdracht gegeven om te werken aan Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC. Het doel van dit project is om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Deze doelstelling sluit ook aan bij de ambitie van de gemeenten en bij de Twentse Belofte. Er is projectmatige financiering t/m 2026, daarna wordt besloten over een vervolginzet.

Voorstel:
SamenTwente continueert ook na 2026 de inzet op Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC en ZONE college en maakt hiervoor structurele middelen vrij.

Mogelijke effecten zijn:
- Preventie van schooluitval van 18+ jongeren blijft op hetzelfde niveau
- Scholen weten waar zij rolinhoudelijk aan toe zijn.
- Gemeenten weten waar zij financieel aan toe zijn.

De inzet voor 18+ vindt met incidentele financiering plaats vanaf 2017 (bij ROC) en vanaf 2018 op ROC en Zone college. Middelen worden al langer ingezet. Als de inzet wordt gestopt dan vallen deze middelen vrij.

Financieel effect op begroting SamenTwente: €0,-
Uitvoering van dit voorstel heeft geen budgettaire consequenties.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 3, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 11, scenario Ambitie**

CONCEPT

7. OZJT coördineert de Samenwerkingsagenda

De Regiovisie (2022) is opgesteld om richting te geven aan de ontwikkeling van de jeugdhulp in Twente. De leidende principes zijn de kaders voor het verbeteren. In de regionale meerjarige Samenwerkingsagenda zijn in de onderscheiden actielijnen de doelstellingen en pilots/interventies gespecificeerd. Met de Samenwerkingsagenda wordt uitvoering gegeven aan de regiovisie Jeugd. Er zijn actielijnen opgesteld die elk een eigen projectstructuur hebben. De doelstelling van de Samenwerkingsagenda is daarmee om de leidende principes te vertalen naar concrete projecten en interventies.

Voorstel:

OZJT coördineert in opdracht van Samen14 de uitvoering van de Samenwerkingsagenda Jeugd. Concreet betekent dit:

- **OZJT is verantwoordelijk voor de coördinatie op de Samenwerkingsagenda Jeugd;**
- **OZJT zorgt voor integrale sturing op het zorglandschap o.a. door verbinding te maken tussen inkoop, contractmanagement, leveranciersmanagement en de Samenwerkingsagenda;**
- **OZJT stuurt op om- en afbouw van residentiële zorg en de benodigde randvoorwaarden om dat te bewerkstelligen. In het bijzonder Jeugdzorg Plus. Het regionaal plan afbouw Jeugdzorg Plus is gericht op het verminderen van de instroom van jeugdigen bij deze vorm van jeugdzorg. Doelstelling is om de instroom met 10% per jaar te verminderen vanaf 2023;**
- **De aanpak wachttijden is geïntegreerd in de Samenwerkingsagenda.**

Mogelijke effecten zijn:

- De kans dat de doelstelling voor verminderen van de kosten voor jeugdzorg wordt gerealiseerd neemt toe.
- Actielijnen komen beter bij elkaar, er komt meer samenhang tussen de projecten en er komt meer zicht op het totaal.

Financieel effect op begroting SamenTwente: PM

Het is nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen, zoals wat wordt verstaan onder coördinatie op de Samenwerkingsagenda en sturing op het zorglandschap, evenals de benodigde randvoorwaarden om de om- en afbouw van residentiële zorg.

Relatie met andere voorstellen:

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Jeugd, voorstel 12, scenario Ambitie**
- **Pijler Inkoop, Contractmanagement en -beheer, voorstel 2, scenario Koers**
- **Pijler Inkoop, Contractmanagement en-beheer, voorstel 3, scenario Ambitie**

Dit voorstel maakt eveneens onderdeel uit van de bredere opdracht Jeugd zoals is besproken tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 en die nog verder wordt geformuleerd.

Jeugd: Scenario Ambitie

8. Verbreding inhoud en aanbod JGZ

JGZ draagt bij aan het gezond en veilig opgroeien van kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar. De inzet is gericht op het screenen/opsporen van ziektes, aandoeningen en/of problemen, het tijdig bieden van juiste hulp of zorg (inclusief vaccineren), het ondersteunen van ouders en het voorkomen van problemen bij jeugdigen Ook richt ze zich op het versterken van de eigen kracht van de jeugdige en het gezin en adviseert ze gemeenten en scholen over collectieve maatregelen en bruikbare interventies die bewezen effectief zijn. In Twente worden ruim 120k kinderen ongeveer 19 keer gezien gedurende hun jeugd, in hun thuisomgeving en op scholen.

Voorstel:

SamenTwente verbreedt de invulling van de JGZ en breidt het aanbod uit.
Concreet betekent dit:

- **Gericht investeren voor gelijke kansen.**
- **Andere vormen van contactmomenten (bijv. groepsconsulten ikv normaliseren).**
- **Er komen meer mogelijkheden voor contact voor de leeftijdsgroepen 4 tot 18. JGZ is voor de ouders van kinderen in deze levensfase meer zichtbaar.**

CONCEPT

- **Het prenatale huisbezoek wordt verstevigd en er wordt geïnvesteerd in programma's als Voorzorg.**
- **JGZ heeft rol bij toegang tot de Jeugdhulp (obv kennis/expertise en longitudinaal dossier.**
- **Uitbreiden van (digitaal) informatie en voorlichtingsaanbod gericht op specifieke leeftijdsfasen.**
- **SamenTwente vult de voorlichtingsactiviteiten risicogericht in.**
- **JGZ verbindt zich nadrukkelijker met zorgteams op scholen, huisartsen en met wijkteams.**

Mogelijke effecten zijn:
- Er wordt invulling gegeven aan preventie en vroegsignalering waarbij beoogd wordt om toeleiding naar geïndiceerde jeugdhulp te voorkomen.
- Er komt meer inzet op de doelgroep 4+ en hun ouders.
- Het vraagt van JGZ een andere manier van werken en ze krijgen een andere rol die meer in verbinding is met andere ketenpartners.
- Een bredere aanpak/andere invulling van de contactmomenten vraagt een andere rol van professionals, hiervoor is deskundigheidsbevordering nodig.
- Aan de voorkant vraagt dit voorstel om een capaciteitsinvestering. Op termijn is moet deze investering bijdragen een verlaging van de instroom bij de geïndiceerde zorg. Het is aannemelijk dat dit ontstaat.

Financieel effect op begroting SamenTwente: meerkosten
Uitvoering van dit voorstel zal meerkosten met zich meebrengen. Hoe hoog deze kosten zijn, is op dit moment nog niet te zeggen. Dit vraag om een verdere uitwerking van de verwachtingen.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 1, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 4, scenario Koers**

9. Pedagogische gezinsondersteuning collectieve taak maken in opdracht van gemeenten

Pedagogische gezinsondersteuning maakt deel uit van preventie op basis van de Jeugdwet. Deze begeleiding gaat over enkelvoudige opvoedingsvraagstukken. Het is geen wettelijk verplichte taak, maar een maatwerk taak die sinds 2004 voor 13 van de 14 gemeenten wordt uitgevoerd. SamenTwente heeft hiervoor PGJ-professionals in dienst.

Voorstel:
De maatwerktaak wordt omgezet naar een collectieve opdracht waarbij SamenTwente pedagogische gezinsondersteuning uitvoert in opdracht van 14 Twentse gemeenten.

Mogelijke effecten zijn:
- De Twentse gemeenten trekken op dit vlak collectief met elkaar op.
- Er is voor gemeenten geen mogelijkheid om niet mee te doen.
- Er is duidelijkheid voor SamenTwente over het voortbestaan van deze taak.

Financieel effect op begroting SamenTwente: kleine uitzetting van het budget
Op dit moment nemen 13 van de 14 gemeenten deze taak af van SamenTwente. Als de taak een basistaak wordt, dan betekent dit dat de gemeente die deze taak nu nog niet afneemt, daarvoor een bijdrage moet betalen aan SamenTwente.

Het is de vraag of het algemeen bestuur hier over kan beslissen, aangezien het nu een maatwerktaak van gemeenten is.

10. Verbreden Gezonde School Aanpak

In Twente hebben de gemeenten gezamenlijk SamenTwente opdracht gegeven om te werken aan de Gezonde School Aanpak (‘GSA’). De GSA heeft als doel een gezonde leefstijl vanzelfsprekend te maken voor leerlingen en studenten. De GSA werkt voor alle scholen in Twente. In het afgelopen jaar heeft daarnaast op 180 scholen actieve ondersteuning plaatsgevonden op diverse thema’s: Welbevinden, voeding, bewegen en sport, mediawijsheid of relaties en seksualiteit.

CONCEPT

Voorstel:
Het project Gezonde School Aanpak wordt verbreed.

Concreet betekent dit:
- **Op meer Twentse school komt een Gezonde School Aanpak.**
- **Er komt ook een Gezonde School Aanpak op de voorschoolse (kinder)opvang**
- **SamenTwente stimuleert/faciliteert bij de implementatie lesprogramma's, samen met gemeenten en scholenkoepels.**
- **Binnen activiteiten wordt gebruik gemaakt van bewezen collectieve interventies.**
- **De adviseringsrol van SamenTwente wordt uitgebreid.**
- **SamenTwente benut meer data voor dit project. (*Dit hangt samen met keuzes die gemaakt worden in de pijler kennisontwikkeling en -deling.)***

Mogelijke effecten zijn:
- Binnen Twentse scholen wordt op vergelijkbare manieren gewerkt aan het bevorderen van een gezonde leefstijl.
- De gezondheid van Twentse jeugdigen neemt toe.
- Meer investeren in het preventieve project GSA leidt tot een investering aan de voorkant, maar waarschijnlijk ook tot besparingen elders op termijn. Deze besparingen zijn onzeker en kunnen nog niet worden ingeboekt.
- SamenTwente investeert met dit voorstel in de eigen expertise en kan input van de GSA meenemen bij monitoringsactiviteiten uit pijler 4.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €106.000,-
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van €106.000,-.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 2, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 5, scenario Koers**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 1 en 2, scenario Kern**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 13, scenario Ambitie**

11. Verbreden Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC

In Twente hebben de gemeenten gezamenlijk SamenTwente als opdracht gegeven om te werken aan Verzuimbegeleiding 18+ MBO/ROC. Het doel van dit project is om vroegtijdig schoolverlaten te voorkomen. Deze doelstelling sluit ook aan bij de ambitie van de gemeenten en bij de Twentse Belofte. Er is projectmatige financiering t/m 2026, daarna wordt besloten over een vervolginzet.

Voorstel:
Activiteiten rond Verzuimbegeleiding 18+ MBO/RO en Zone college worden verbreed.
Concreet betekent dit:
- **Er komen nieuwe afspraken tussen SamenTwente en RMC (doorstroompunt) voor verzuimbegeleiding. SamenTwente neemt taken van RMC (doorstroompunt) gedeeltelijk over.**
- **Student-psychologen worden waar nodig vaker ingezet.**
- **Er vindt een warme overdracht plaats van het VO naar het MBO.**
- **De adviseringsrol van SamenTwente wordt uitgebreid.**
- **SamenTwente benut meer data voor dit project. *Dit hangt samen met keuzes die gemaakt worden in de pijler kennisontwikkeling en -deling.***

Mogelijke effecten zijn:
- Het aantal vroegtijdige schoolverlaters neemt verder af.
- Het aantal jongeren met een startkwalificatie stijgt.
- Het overnemen van taken van RMC (doorstroompunt) vereist een investering aan de kant van SamenTwente, maar kan tot een (kleinere) besparing bij RMC leiden
- SamenTwente investeert met dit voorstel in de eigen expertise.

Dit voorstel vraagt om een nadere uitwerking. Het raakt aan de wet Doorstroom naar werk en heeft samenhang met de leerplicht en met RMC-taken (doorstroompunt) en met activiteiten van Twentse Belofte. Het is de vraag of het AB hier alleen over kan beslissen en of het logisch is om deze taak regionaal bij SamenTwente te beleggen.

CONCEPT

Financieel effect op begroting SamenTwente: meerkosten
Uitvoering van dit voorstel zal naar verwachting meerkosten met zich meebrengen. Hoe hoog deze kosten zijn, is afhankelijk van de verdere uitwerking van de verwachtingen.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 3, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 6, scenario Koers**

12. OZJT stuurt op het regionale zorglandschap jeugd

De Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028) bevat een groot pakket maatregelen om de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te maken. Een deel van dit voorstelen landt in regio's. Binnen SamenTwente is OZJT de regionale coördinator op de HAJ. In de hervormingsagenda worden opgaven beschreven die regionaal vorm dienen te krijgen. Deels worden deze opgaven opgepakt via de samenwerkingsagenda.

Voorstel:
OZJT stuurt strategisch op het regionale zorglandschap, zoals vastgesteld in de regiovisie Jeugd Twente. Er wordt nadrukkelijker gestuurd op strategisch partnerschap met alle relevante partijen voor jeugd in de regio.
Concreet betekent dit:
- **OZJT stuurt strategisch op opgaven binnen het jeugddomein, zoals onder andere vermindering verblijf;**
- **OZJT voert regie op de strategische agenda: volgt ontwikkelingen, is proactief in plaats van reactief, initieert ontwikkelingen, is strategisch gesprekspartner (zowel landelijk als voor gemeenten);**
- **Andere activiteiten uit de actielijnen binnen SamenTwente staan ten dienste aan de opgave van de regiovisie.**
- **OZJT maakt samen met JGZ stappen op het vlak van normalisering en demedicalisering.**

Mogelijke effecten zijn:
- Er wordt gerichter werk gemaakt van de transformatie in het zorglandschap door actief met onze partners deze opgaven op te pakken. Partners zijn aanbieders, onderwijs en andere relevante partijen;
- Er ontstaat een kwalitatief beter en duurzamer zorglandschap. Hierdoor wordt invulling gegeven aan een robuuste jeugdregio zoals benoemd in de Hervormingsagenda Jeugd;
- Hiervoor is (kwalitatief goede) strategische beleidscapaciteit en contractmanagement voorwaardelijk.

Financieel effect op begroting SamenTwente: meerkosten.
Het is nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen, omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen, zoals wat wordt verstaan onder strategisch sturen op het zorglandschap en welke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden hier bij horen. De verwachting is wel dat de uitvoering meerkosten met zich meebrengt.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 7, scenario Koers**
- **Pijler Inkoop, Contractmanagement en -beheer, voorstel 2, scenario Koers**
- **Pijler Inkoop, Contractmanagement en -beheer, voorstel 3, scenario Ambitie**

Dit voorstel maakt eveneens onderdeel uit van de bredere opdracht Jeugd zoals is besproken tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 en die nog wordt geformuleerd.

Aandachtspunt is dat als voor dit voorstel wordt gekozen, er duidelijkheid is over de inhoud van de opdracht en wat er wordt verwacht van OZJT en dat duidelijk wordt hoe OZJT wordt gefaciliteerd om deze opdracht uit te kunnen voeren.

CONCEPT

Hoofdstuk 2: Publieke gezondheid en leefomgeving

Algemeen

De GGD beschermt bewaakt en bevordert de gezondheid van de inwoners. Deze publieke gezondheidszorg is een zeer divers taakgebied dat zich richt op gezondheid en de leefomgeving. De taken zijn vrijwel allemaal wettelijke taken op grond van de Wet publieke gezondheidszorg. De taken die regionaal moeten worden uitgevoerd zijn infectieziektebestrijding, medische milieukunde, gezondheidsmonitoren en gezondheidsvoorlichting. Daarnaast voert de GGD voor gemeenten in Twente wettelijke taken uit, zoals forensische geneeskunde (lijkschouw) en taken op het vlak van inspectie en hygiëne, waaronder het toezicht op seksinrichtingen en tattooshops. Ook voert de GGD taken uit in opdracht van de rijksoverheid. Het gaat dan bijvoorbeeld om de publieke gezondheidszorg in COA-opvanglocaties, seksuele gezondheid, bestrijding van het coronavirus, tijdelijke impulsen Rijksvaccinatieprogramma, pandemische paraatheid, aansluiting LFI, inrichting IV landschap en versterking IZB.

Ontwikkelingen en opgaven

De opgaven zijn divers zowel in het domein van de publieke gezondheid als in de leefomgeving. In het domein van de publieke gezondheid zien we in Twente een toenemende ongezondheid op leefstijl. Dit uit zich door obesitas, toename alcoholgebruik, roken en/of vapen. Twente scoort hier boven het landelijk gemiddelde. De mentale gezondheid onder jongeren en jongvolwassenen daalt. Dit vraagt aandacht en heeft ook effect op bijvoorbeeld de inzet van jeugdhulp. Na Corona is er meer aandacht gekomen voor pandemische paraatheid. De GGD heeft in opdracht van het Rijk extra ingezet op pandemische paraatheid, bestaande uit versterking IZB, inrichten van een vaccinatievoorziening (staat on hold), jaarlijks terugkerende covid campagnes, aansluiting of het LFI en inrichting van een IV landschap Uit het regeerprogramma lijken de extra middelen die door het rijk beschikbaar zijn gesteld op het onderdeel versterking IZB en de aansluiting op het LFI te verminderen. Dit zet de groei naar pandemische paraatheid ook in Twente onder druk. De GGD werkt op dit onderdeel samen met 5 andere GGD regio's om op deze manier de pandemische paraatheid te vergroten. Een dalende vaccinatiegraad zorgt voor een toenemend risico op uitbraken van infectieziekten die al jaren niet meer in Nederland voorkomen. Het toenemende tekort aan zorgpersoneel is op dit moment het grootst binnen de forensische geneeskunde, waar de schaarste aan artsen enorm is. Deze schaarste wordt opgevangen door met 4 andere GGD' en passend bij de politieregio's samen te werken.

Een goed ingerichte leefomgeving draagt bij aan publieke gezondheid. De GGD wordt in toenemende mate door gemeenten gevraagd om mee te denken bij ruimtelijke ontwikkelingen. De nieuw ingevoerde Omgevingswet is hiervoor mede bepalend geweest.

CONCEPT

Koers en beleid

De strategische koers van SamenTwente richt zich op gezond, veilig en vitaal opgroeien, leven en oud worden. Ingezet wordt op veerkracht versterken, normaliseren, demedicaliseren en het versterken van preventie. Daarnaast hebben gemeenten in 2024 de visie publieke gezondheid 'Gezonde generaties in Nederland' vastgesteld. De speerpunten waar op ingezet moet worden zijn: gericht investeren voor gelijke kansen, een brede blik op gezondheid waarbij ook meer systeemgericht moet worden gekeken, verschuiving in aandacht van het individu naar het collectief en een focus op mentale gezondheid en leefstijl.

Taken Publieke gezondheid en leefomgeving	**Wettelijke taak met indirecte financiering, verplicht collectief**	**Wettelijke taak met indirecte financiering, Keuze collectief als basistaak**	**Taak met een wettelijke basis die in opdracht van gemeenten wordt uitgevoerd**	**Taak in opdracht van de rijksoverheid, waarvoor directe financiering beschikbaar is**
Crisisbeheersing (Staf)	X			
Infectieziektebestrijding excl. TBC en SOA (AGZ)	X			
Inspectie en Hygiëne (AGZ)	X			
Seksuele gezondheid (AGZ)	X			X
Tuberculose (AGZ)	X			
Milieu en Gezondheid (AGZ)	X			
(on)Gevraagd advies inhoud & proces publieke gezondheid (Staf)		X		
Gezondheidsbevordering (Staf)	X			
Gezondheidsonderzoek bij rampen (Staf)	X			
Forensische geneeskunde (AGZ)		X		X
Pandemische paraatheid (AGZ)				X
Deeltaak seksuele gezondheid (AGZ)				X
Publieke gezondheid Asielzoekers (AGZ)				X

CONCEPT

Benchmark (GGD 2021)	Twente	Landelijk gemiddelde		Twente	Landelijk gemiddelde
Aantal fte epidemiologie per 100.000 inwoners	0,6	0,6	Aantal fte medisch milieukundigen per 100.000 inwoners	0,28	0,42
Aantal fte gezondheidsbevordering per 100.000 inwoners (Staf)	1,03	1,5	Aantal fte gezondheidsbevordering per 100.000 inwoners	1,03	1,5
GGD betrokken bij ontwikkeling/uitvoering lokale preventieakkoorden	64%	92%	Aantal lijkschouwingen per 100.000 inwoners (excl. euthanasie)	64%	92%
Aantal fte THZ per 100.000 inwoners (excl. Kinderopvang)	0,1	0,3	Formatie infectieziektebestrijding, volgens nieuwe norm	9,22	16,4

CONCEPT

Overzicht voorstellen Publieke gezondheid en leefomgeving

Voorstellen naar aanleiding van autonome ontwikkelingen: Forensische geneeskunde

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect
Voorstel 7: Forensische geneeskunde in de regio op niveau brengen Budgetten forensische geneeskunde met ingang van 2026 structureel verhogen. Bij dit voorstel wordt geen rekening gehouden met tegenvallende kosten.	+450k	**Voorstel 10: Forensische geneeskunde in de regio op niveau brengen** Budgetten forensische geneeskunde met ingang van 2027 structureel verhogen. Bij dit voorstel wordt wel rekening gehouden met tegenvallende kosten, die niet meegenomen zijn in het voorstel uit scenario Kern. Kosten kunnen bijvoorbeeld tegenvallen als de GGD de forensisch artsen in dienst moet nemen als blijkt dat sprake is van schijnzelfstandigheid.	PM

Voorstellen naar aanleiding van autonome ontwikkelingen: Infectieziektebestrijding

		Voorstel 9: Formatienormering infectieziektebestrijding Formatie IZB in lijn brengen met de nieuwe veldnormen voor de uitvoering van reguliere IZB taken.	Meer-kosten

CONCEPT

Voorstellen over specifiek thema: Seksuele gezondheid

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen 2, 5 en 10 over Gezonde School Aanpak uit pijler 1 Jeugd

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 1: Consulten seksuele gezondheid verminderen Het aantal consulten beperken door bepaalde doelgroepen uit te sluiten en zodoende te drukken op het aantal consulten.	-/- €80k (voorstel 1+2)

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 2: Stoppen met preventie en voorlichting over seksuele gezondheid Stoppen met preventie en voorlichtingsactiviteiten over seksuele gezondheid. Concreet betekent dit: • Rol van preventiecoördinator terugleggen naar gemeenten. • Stoppen met aanbieden van seksuologische counseling. • Stoppen met andersoortige preventie en voorlichting die georganiseerd wordt vanuit het preventieteam van SamenTwente. • Verpleegkundigen geven niet langer trainingen aan intermediairs in onderwijs, jeugdzorg en jongerenwerk en pakken niet langer andere preventietaken op.	-/- €80k (voorstel 1+2)

Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 13: Verbreding seksualiteitshulpverlening Seksualiteitshulpverlening aanbieden voor alle inwoners van en doelgroepen in Twente.	Meerkosten

CONCEPT

Voorstellen over specifiek thema: Crisisbeheersing

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 3: Opleiden trainen en oefenen crisisbeheersing (OTO) terugbrengen naar wettelijk minimum Dit voorstel is ingetrokken, omdat de financiering niet via gemeenten loopt.	0, geen gem. finan-ciering	**Voorstel 11: Intensiveren opleiden trainen en oefenen crisisbeheersing (OTO)** Dit voorstel is ingetrokken, omdat de financiering niet via gemeenten loopt.	0, geen gem. finan-ciering

Voorstellen over specifiek thema: Pandemische paraatheid

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 4: Pandemische paraatheid in Twente De uitvoering van de landelijke opdracht uitvoering versterkende taken loopt gelijk op met de omvang van de middelen die de rijksoverheid hiervoor beschikbaar stelt.	0	**Voorstel 12: Pandemische paraatheid in Twente** De versterkende taken blijven uitvoeren ook als de rijksoverheid hiervoor geen middelen meer beschikbaar stelt.	+ 373k

Voorstellen over specifiek thema: Advisering Milieu & Gezondheid

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen uit pijler 4 Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 5: Adviezen Milieu en Gezondheid (M&G) ihkv Omgevingswet De GGD vervult geen adviesrol voor gemeenten op het gebied van gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.	-/- 134k	**Voorstel 8: Beperkte focus adviestaken GGD Milieu & Gezondheid ihkv omgevingswet** De GGD vervult een beperkte adviesrol voor gemeenten op het thema gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.	0	**Voorstel 14: GGD is adviseur van gemeenten op vlak van milieu & gezondheid ihkv omgevingswet** De GGD vervult een belangrijke adviesrol over gezondheid aan gemeenten in het kader van	+ 134k

CONCEPT

				de Omgevingswet. Zij heeft een rol bij casussen op de omgevingstafels en bij het meedenken en participeren in lokale trajecten voor Omgevingsvisies en Omgevingsplannen	

Voorstellen over specifiek thema: Advisering gezondheidsbevordering

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen uit pijler 4 Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 6: Informatie gezondheidsbevordering zonder toegepast advies naar gemeenten Terugbrengen van gevraagde en ongevraagde inhoudelijke en procesmatige advisering over publieke gezondheid en het geven van adviezen over gezonde leefstijl tot het wettelijk minimum volgens de Wpg. De GGD stuurt landelijke adviezen zonder toegepast advies door naar gemeenten en verwijst hen naar toolboxen.	-/- 25k	**Voorstel 16: Handhaven adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten** Handhaven adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten.	0	**Voorstel 15: Intensiveren adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten** Adviesrol gezondheidsbevordering voor gemeenten intensiveren. Concreet betekent dit: De GGD adviseert en monitort proactief op het effect van gezondheidsbevorderende maatregelen in gemeenten. Zij werkt meer samen met gemeenten en voert verdiepende analyses uit, bijvoorbeeld op wijkniveau in gemeenten. Ze ontwikkelt daarbij nieuwe vormen van monitoring die meer aansluiten op de wens van inwoners waardoor aantal respondenten groeit en representatief blijft.	+ 100k

concept

Publieke gezondheid en leefomgeving: Scenario Kern

1. Consulten seksuele gezondheid verminderen

De GGD heeft een aantal kerntaken op seksuele gezondheid waar het gaat om het voorkomen, opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen. Zij draagt bij aan preventie via voorlichting die aansluit op de doelgroep Twentse jongeren.
De GGD is verplicht om per jaar 4.000 consulten te realiseren. Dit minimumaantal is recent door het Rijk verhoogd. Op dit moment realiseert SamenTwente een hoger aantal consulten dan dit minimum. De prognose voor 2024 is dat het aantal consulten uitkomt op 130%.

Op rijksniveau spelen ontwikkelingen die de financiering van deze taak raken. Alle specifieke uitkeringen (SPUK's) worden met 10% verminderd. Daarnaast is gevraagd om de huidige verdeelsleutel te herzien. Het is nog niet bekend of dit gaat plaatsvinden, maar mocht dit het geval zijn, dan kan dit nadelige financiële gevolgen hebben voor SamenTwente.

Voorstel:
Het aantal consulten beperken door bepaalde doelgroepen uit te sluiten en zodoende te drukken op het aantal consulten.

SamenTwente heeft als wettelijke taak om consulten aan te bieden. Zij kan dit aantal niet maximeren. Wel kan zij het aantal consulten beperken door bepaalde doelgroepen uit te sluiten.

SamenTwente heeft een vangnetfunctie. Deze is gekoppeld aan infectieziekten. De vangnetfunctie is bedoeld om mensen op te vangen die bijvoorbeeld niet bij de huisarts terecht kunnen of willen (bijvoorbeeld vanwege capaciteitsproblemen of een wens voor een anoniem consult) of die geen huisarts hebben. Dit is een wettelijke taak die zij moet uitvoeren.

Mogelijke effecten zijn:
- Inwoners kunnen op een gegeven moment niet meer naar de GGD. Zij moeten naar hun huisarts. Hier neemt de belasting verder toe.
- Bepaalde doelgroepen worden minder gezien en getest. Dit geldt tenminste voor mensen die zich vanwege de anonimiteit laten testen bij de GGD. Dit leidt tot een toename in gezondheidsrisico's.

Financieel effect op begroting SamenTwente van de voorstellen 1 en 2: -/- €80.000,-
Uitvoering van dit voorstel en voorstel 2 levert een structurele besparing op van €80.000,-

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 13, scenario Ambitie.**

Dit voorstel heeft een relatie met de voorstellen Gezonde School Aanpak:
- **Pijler Jeugd, voorstel 2, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 5, scenario Koers**
- **Pijler Jeugd, voorstel 10, scenario Ambitie**

2. Stoppen met preventie en voorlichting over seksuele gezondheid

De GGD heeft een aantal kerntaken op seksuele gezondheid waar het gaat om het voorkomen, opsporen en bestrijden van seksueel overdraagbare aandoeningen. Zij draagt bij aan preventie via voorlichting die aansluit op de doelgroep Twentse jongeren.
De GGD is verplicht om per jaar 4.000 consulten te realiseren. Dit minimumaantal is recent door het Rijk verhoogd. Op dit moment realiseert SamenTwente een hoger aantal consulten dan dit minimum. De prognose voor 2024 is dat het aantal consulten uitkomt op 130%.

Het team seksuele gezondheid bestaat naast de preventiecoördinator dit team uit twee verpleegkundigen, de adviseur gezonde school en de adviseur gezondheidsbevordering. De preventiecoördinator ondersteunt proactief op het vlak van individuele en collectieve preventie en zorgt voor borging van activiteiten in plannen. De coördinator onderhoudt contacten bij jongerenwerk, jeugdzorg wen welzijnswerk, adviseert over training/bijscholen en voert deze uit, draagt zorg voor structurele monitoring en heeft als taak de doelgroep jongeren te bereiken via online en offline collectieve preventie.

CONCEPT

Op rijksniveau spelen ontwikkelingen die de financiering van deze taak raken. Alle specifieke uitkeringen (SPUK's) worden met 10% verminderd. Daarnaast is gevraagd om de huidige verdeelsleutel te herzien. Het is nog niet bekend of dit gaat plaatsvinden, maar mocht dit het geval zijn, dan kan dit nadelige financiële gevolgen hebben voor SamenTwente.

Voorstel:
Stoppen met preventie en voorlichtingsactiviteiten over seksuele gezondheid.
Concreet betekent dit:
- **Rol van preventiecoördinator terugleggen naar gemeenten.**
- **Stoppen met aanbieden van seksuologische counseling.**
- **Stoppen met andersoortige preventie en voorlichting die georganiseerd wordt vanuit het preventieteam van SamenTwente.**
- **Verpleegkundigen geven niet langer trainingen aan intermediairs in onderwijs, jeugdzorg en jongerenwerk en pakken niet langer andere preventietaken op.**

Mogelijke effecten zijn:
- De belasting op beleidsniveau neemt bij gemeenten toe.
- Het is mogelijk dat niet alle gemeenten de rol van de preventiecoördinator goed invullen. Verminderde inzet op preventie leidt dan tot minder bewustzijn onder jongeren, wat kan leiden tot stijging van het aantal infecties (relatie met IZB).
- Stoppen met voorlichting en regionale coördinatie leidt tot versnippering aanbod van seksualiteitshulpverlening.
- Dit voorstel raakt aan voorstellen over de Gezonde School Aanpak (pijler 1). Het is niet mogelijk om dit voorstel te kiezen en parallel op ambitieniveau de Gezonde School Aanpak te intensiveren.
- Dit voorstel raakt aan voorstellen over kennisontwikkeling en kennisdeling (pijler 4). Het kiezen van dit voorstel bemoeilijkt een keuze om op ambitieniveau informatie- en datagedreven werken te willen doorontwikkelen.
- De politieke kleur in een gemeenten kan impact hebben op het aanbod van maatregelen waartoe inwoners toegang hebben.

Financieel effect op begroting SamenTwente van de voorstellen 1 en 2: -/- €80.000,-
Uitvoering van dit voorstel en voorstel 1 levert een structurele besparing op van €80.000,-

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 1, scenario Kern**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 13, scenario Ambitie**

Dit voorstel heeft een relatie met de voorstellen Gezonde School Aanpak:
- **Pijler Jeugd, voorstel 2, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 5, scenario Koers**
- **Pijler Jeugd, voorstel 10, scenario Ambitie**

3. Opleiden trainen en oefenen crisisbeheersing (OTO) terugbrengen naar wettelijk minimum

De GGD is een crisisorganisatie en moet hiervoor een aantal taken uitvoeren. Het trainen en geoefend houden van crisisfunctionarissen (OTO) is onderdeel van de taak crisisbeheersing. De GGD werkt hierin samen met de GHOR. Het is van belang dat bij een crisis weet wat er van hem of haar wordt verwacht. Het is niet expliciet bepaald hoe vaak sprake moet zijn van OTO.

GHOR Twente adviseert om jaarlijks een scenario-oefening te doen en daarnaast jaarlijks een opleiding of training te geven. De GGD hanteert geen vaste frequentie van trainingen en oefeningen, maar heeft de laatste jaren gemiddeld 1 keer per jaar geoefend en getraind. Die trainingen zijn gezamenlijk als Kring Oost Nederland opgepakt en daarvoor zijn de kosten gedeeld. Momenteel is Twente onvoldoende toegerust om paraat te staan bij een crisis.

Dit voorstel is ingetrokken, omdat er geen gemeentelijke bijdrage is vereist.
De frequentie van OTO crisisbeheersing terugbrengen naar een lagere frequentie dan wordt geadviseerd door GHOR Twente.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 11, scenario Ambitie**

CONCEPT

4. Pandemische paraatheid in Twente

Onder pandemische paraatheid vallen diverse taken. Onder de infectieziektebestrijding hoort volgens de Wpg in ieder geval het nemen van algemene preventieve maatregelen op gebied van infectieziekten, het bestrijden van TBC en SOA's en het bron- en contactonderzoek bij meldingen. N.a.v. de coronapandemie is landelijk het programma *Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid GGD (VIP) gelanceerd.*

De GGD heeft in het kader van dit programma versterkende taken opgepakt:

- Het bijdragen aan het Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding;
- Het synchroniseren van de werkwijze aan het nieuwe landelijke systeem voor informatievoorziening
- Het bijdragen aan de basisstructuur voor coronavaccinaties (38 prikken per week voor GGD Twente)
- Het bijdragen aan campagnes over COVID-19.

De incidentele financiële impuls n.a.v. COVID-19 stopt eind 2024. De SPUK gericht op de COVID-19 campagnes wordt met 10% gekort. In het nieuwe regeerakkoord zitten bezuinigingen op de paraatheid voor gezondheidscrises, maar de landelijke opdracht is nog ongewijzigd.

Voorstel:

De uitvoering van de landelijke opdracht uitvoering versterkende taken loopt gelijk op met de omvang van middelen die de rijksoverheid hiervoor beschikbaar stelt.

Mogelijke effecten zijn:

- Er wordt niet geleerd van de fouten die zijn gemaakt tijdens de Corona pandemie en er vindt geen doorontwikkeling plaats om goed voorbereid te zijn op een nieuwe pandemie.
- Niet verder investeren in pandemische paraatheid kan bij een nieuwe pandemie een negatief effect hebben op de crisisbeheersing GGD. Het zal meer tijd en inzet vragen om processen en de informatie-uitwisseling ingeregeld te krijgen.
- Niet goed voorbereid zijn op een nieuwe epidemie kan gezondheidsrisico's voor inwoners met zich meebrengen waarbij het ook levens kan kosten als niet snel op de situatie kan worden geacteerd.
- Er zijn bestuurlijke risico's -zeker in beeldvorming- als niet is geleerd van fouten en bij een nieuwe pandemie dezelfde fouten worden gemaakt als tijdens de Covid pandemie. Zeker als de effecten een stevige impact hebben in de samenleving.
- Voor een aantal taken werkt SamenTwente samen met andere GGD'en in de Kring Oost Nederland en met de veiligheidsregio's. Als het AB kiest voor dit voorstel dan zal op onderdelen afstemming nodig zijn met andere partijen.

Financieel effect op begroting SamenTwente: €0,-

Dit heeft voor gemeenten geen financieel effect. Stoppen met de uitvoering van de versterkende taak loopt gelijk op met de omvang van middelen die de rijksoverheid hiervoor beschikbaar stelt.

Relatie met andere voorstellen:

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 12, scenario Ambitie.**

5. Adviezen Milieu en Gezondheid (M&G) ihkv Omgevingswet

M&G draagt bij aan het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving in Twente. Hierbij staat de relatie tussen milieufactoren en gezondheid centraal. Basistaken zijn het signaleren van situatie, adviseren over risico's bij rampen of calamiteiten zoals brand of schimmel in woningen, onderzoek verrichten of beantwoorden vragen. Vanuit de Wet publieke gezondheid is het verplicht om medische milieukundige kennis te bevorderen bij gemeenten, om gezondheidsschade te voorkomen en te beperken. Met de komst van de Omgevingswet wordt de GGD vaker om advies gevraagd.

Voorstel:

De GGD vervult geen adviesrol meer voor gemeenten op het gebied van gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.

N.B.: Wettelijk is bepaald dat gemeenten, voordat besluiten worden genomen die belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de publieke gezondheidszorg, advies vraagt aan de gemeentelijke gezondheidsdienst. Uitgezocht wordt in hoeverre dit voorstel in strijd is met deze wettelijke bepaling.

CONCEPT

Mogelijke effecten zijn:

- Om de wettelijke taak op Twents niveau uit te kunnen voeren wordt nu al samengewerkt met IJsselland. Minder taken uitvoeren waardoor formatie verder afneemt, maakt het geheel kwetsbaarder. De uitvoering van de wettelijke taken kunnen hiermee onder druk komen te staan.
- De keuzes die in Twente gemaakt worden hebben impact op de samenwerking met de regio IJsselland.
- Kennis raakt versnipperd en het risico is dat de huidige expertise in de regio niet op niveau blijft, terwijl maatschappelijke vraagstukken de laatste jaren steeds groter zijn geworden. Dit kan effect hebben op de kwaliteit van advisering aan inwoners bij crisis of calamiteiten.
- De advisering en voorlichting van de GGD is onafhankelijk. Op het moment dat dit bij gemeenten wordt georganiseerd, kunnen politieke motieven het karakter van het advies of de voorlichting beïnvloeden.
- Als gemeenten van de GGD vragen om deze taak als maatwerktaak uit te voeren, is een minimum aan capaciteit nodig om continuïteit en kennis te waarborgen. De vraag is of dat geborgd is met de keuze voor dit voorstel.
- De besparing die dit voorstel oplevert wordt teniet gedaan als gemeenten alsnog de taak blijven uitvragen als maatwerk.

Financieel effect op begroting SamenTwente: -/- € 134.000, -
Dit voorstel levert een structurele besparing op van € 134.000, -.

Relatie met andere voorstellen:

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 8, scenario Koers.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 14, scenario Ambitie.**

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 4, scenario Koers.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 2, scenario Ambitie.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 3, scenario Ambitie.**

6. Informatie gezondheidsbevordering zonder toegepast advies naar gemeenten

Op basis van de Wpg heeft de GGD wettelijke taken op het vlak van gezondheidsbevordering. Het adviseren over een gezonde levensstijl is hier onderdeel van. De taken vloeien ook voort uit de Lokale preventieakkoorden en het Regioplan Twente (IZA/GALA). Naar alle waarschijnlijkheid raakt het besluit om 10% te korten op de GALA-SPUK gelden ook dit onderdeel.

Binnen het team van SamenTwente wordt gewerkt met gezondheidsbevorderaars, epidemiologen en beleidsadviseurs. Gezondheidsbevorderaars worden ingezet rondom vragen over specifieke thema's, epidemiologen leveren cijfers aan en beleidsadviseurs duiden de informatie voor gemeenten. Er is veel samenhang tussen en afhankelijkheid van elkaars taakinvulling.

Voorstel:

Terugbrengen van gevraagde en ongevraagde inhoudelijke en procesmatige advisering over publieke gezondheid en het geven van adviezen over gezonde leefstijl tot het wettelijk minimum volgens de Wpg. De GGD stuurt landelijke adviezen zonder toegepast advies door naar gemeenten en verwijst hen naar toolboxen.

Mogelijke effecten zijn:

- Vanwege de taakverdeling binnen het team in SamenTwente raakt dit voorstel aan de taakuitvoering van alle functies: gezondheidsbevorderaars, epidemiologen en beleidsadviseurs.
- Gemeenten ontvangen enkel tabellenboeken en moeten zelf landelijk beleid en adviezen vertalen naar de lokale situatie. Dit vraagt in gemeentelijke organisaties om capaciteit en deskundigheid.
- Door lokale keuzes kan in gemeenten een andere focus komen, waardoor de afspraken die regionaal zijn gemaakt, onder druk komen te staan.
- De GGD verzamelt niet actief data, waardoor het regionale beeld verdwijnt. Dit gaat ten koste van de adviserende rol die de GGD nu vervult.
- Dit voorstel raakt aan voorstellen over kennisontwikkeling en kennisdeling (pijler 4). Het kiezen van dit voorstel bemoeilijkt een keuze om op.

CONCEPT

Financieel effect op begroting SamenTwente: -/- €25.000,-
Uitvoering van dit voorstel levert een structurele besparing op van €25.000,-

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 16, scenario Koers.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 15, scenario Ambitie.**

Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 4, scenario Koers.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 2, scenario Ambitie.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 3, scenario Ambitie.**

7. Forensische geneeskunde in de regio op niveau brengen

Er is een groot tekort aan forensisch artsen voor de controles bij euthanasie en de gemeentelijke lijkschouw. Om deze zorg 24/7 beschikbaar te hebben, wordt al samengewerkt met 5 GGD'en binnen Kring Oost Nederland. Diverse financieringsstromen zijn van toepassing bij deze taak: financiering uit de gemeentelijke bijdrage, van de politie en van Justitie en Veiligheid.

Om de inzet van forensisch artsen in de regio te kunnen behouden is sprake van een kostenstijging die structureel is, o.a. door een stijging van beschikbaarheid vergoedingen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld. Zonder deze incidentele extra middelen opereert Twente onder het kernscenario en is SamenTwente niet in staat de wettelijke taak uit te voeren.

Voorstel:
Budgetten forensische geneeskunde met ingang van 2027 structureel verhogen. Met dien verstande dat bij dit voorstel geen rekening wordt gehouden met tegenvallende kosten. (deze kosten zijn wel meegenomen bij het voorstel dat gepresenteerd is onder scenario Koers. Kosten kunnen bijvoorbeeld tegenvallen als de GGD de forensisch artsen in dienst moet nemen als blijkt dat sprake is van schijnzelfstandigheid.)

Mogelijke effecten zijn:
- Er blijft capaciteit beschikbaar in de regio Twente voor de uitvoering van lijkschouw (w.o. euthanasie) en forensisch medisch onderzoek.
- Onvoldoende capaciteit kan tot gevolg hebben dat bijvoorbeeld geen lijkschouwing kan plaatsvinden na euthanasie zodat dit moet worden uitgesteld naar een ander moment.
- Er is een toename in de vraag naar euthanasie. Zonder dit voorstel is het niet mogelijk om te voorzien in die behoefte en wordt van inwoners gevraagd om het moment van euthanasie uit te stellen en af stemmen op beschikbaarheid van een forensisch arts.
- Als niet wordt geïnvesteerd in de verhoging van budgetten dan loopt het aantal beschikbare artsen terug. Voor een latere financiële impuls kan dan enkel naar de gemeenten gekeken worden.

N.B.:
Doordat de forensisch arts van de GGD ook medische arrestanten zorg (MAZ) en Forensische medische expertise verricht, maakt dat de 24/7 uitvoering van de taak kostendekkend is. De aanbesteding MAZ loopt, waarbij het nog onzeker is of deze taak weer aan de GGD wordt gegund.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €450.000,-
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van €450.000,-.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 10, scenario Koers.**

Publieke gezondheid en leefomgeving: Scenario Koers

8. Beperkte focus adviestaken GGD Milieu & Gezondheid ihkv omgevingswet

M&G draagt bij aan het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving in Twente. Hierbij staat de relatie tussen milieufactoren en gezondheid centraal. Basistaken zijn het signaleren van situatie, adviseren over risico's bij rampen of calamiteiten zoals brand of schimmel in woningen, onderzoek verrichten of beantwoorden vragen.

CONCEPT

Vanuit de Wet publieke gezondheid is het verplicht om medische milieukundige kennis te bevorderen bij gemeenten, om gezondheidsschade te voorkomen en te beperken. Met de komst van de Omgevingswet wordt de GGD vaker om advies gevraagd.

Voorstel:
De GGD vervult een beperkte adviesrol voor gemeenten op het thema gezondheid, in het kader van de Omgevingswet.

Mogelijke effecten zijn:
- De keuzes die in Twente gemaakt worden hebben impact op IJsselland, samenwerkingspartner van de GGD.
- De kennis op gezondheid die aanwezig is bij de GGD kan door gemeenten worden benut.
- Er ontstaat ruimte om kansen te pakken op gemeentelijk niveau gezondheid en milieu meer te verbinden.
- Kennis en expertise blijft in de regio op niveau; ook de kwaliteit van advisering aan inwoners bij crisis of calamiteiten blijft op niveau.

Financieel effect op begroting SamenTwente: 0.
Uitvoering van dit voorstel heeft geen budgettaire consequenties.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 5, scenario Kern.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 14, scenario Ambitie.**

Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 4, scenario Koers**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 2, scenario Ambitie.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 3, scenario Ambitie.**

9. Formatienormering infectieziektebestrijding

De GGD heeft 7 kerntaken geformuleerd op het vlak van infectieziektebestrijding, te weten: bestrijden en voorkomen van verdere verspreiding van infectieziekten, surveillance, beleidsadvisering, preventieactiviteiten, netwerk en regie, voorbereiding op grootschalige uitbraken en kennis en onderzoek. Het is op grond van de Wpg verplicht om op regionaal niveau tenminste algemene preventieve maatregelen te nemen, TBC en SOA's te bestrijden en bron- en contactonderzoek uit te voeren bij meldingen. Het ministerie van VWS heeft onderzoek gedaan naar de capaciteit en kwaliteit die beschikbaar moet zijn om het reguliere takenpakket goed uit te kunnen voeren, omdat bestaande kaders en normering zijn verouderd. De lessen die zijn geleerd tijdens Covid zijn hierin meegenomen.

In de maatschappij zorgen verschillende ontwikkelingen voor een toename van de risico's op infectieziekten, waaronder de veestapel, toenemende reisbewegingen en teruglopende vaccinatiegraden.

Uit de GGD benchmark 2021 blijkt dat de formatie in Twente fors lager is dan het landelijk gemiddelde (Twente 9,22 – landelijk gemiddelde 16,4). Onlangs is landelijk een onderzoeksrapport verschenen (Berenschot) waarin landelijke normen zijn opgenomen. Ook hier ligt de formatie van SamenTwente onder de norm. Het in lijn brengen van de formatie met de recent vastgestelde landelijke norm zal financiële consequenties hebben.

Voorstel:
Formatie IZB in lijn brengen met de nieuwe veldnormen voor de uitvoering van reguliere IZB taken.

Mogelijke effecten zijn:
- Door de capaciteit en de kwaliteit van de IZB in lijn met de nieuwe veldnormen te brengen, kunnen de kerntaken in Twente goed worden uitgevoerd.
- Als het AB niet voor dit voorstel kiest, dan blijft de formatie fors beneden de norm. Als er dan een uitbraak komt, dan moet de GGD binnen 24u opschalen en daarvoor andere dienstverlening stilleggen.

CONCEPT

Financieel effect op begroting SamenTwente: Meerkosten.
Uitvoering van dit voorstel zal meerkosten met zich meebrengen. Hoe hoog deze kosten zijn, is afhankelijk van de verdere uitwerking en landelijke richtlijnen die worden gesteld op basis van onderzoeken die hebben plaatsgevonden.

10. Forensische geneeskunde in de regio op niveau brengen

Er is een groot tekort aan forensisch artsen voor de controles bij euthanasie en de gemeentelijke lijkschouw. Om deze zorg 24/7 beschikbaar te hebben, wordt al samengewerkt met 5 GGD'en binnen Kring Oost Nederland. Diverse financieringsstromen zijn van toepassing bij deze taak: financiering uit de gemeentelijke bijdrage, van de politie en van Justitie en Veiligheid.

Om de inzet van forensisch artsen in de regio te kunnen behouden is sprake van een kostenstijging die structureel is, o.a. door stijging artsentarieven van de beschikbaarheidsvergoedingen. Voor de jaren 2024, 2025 en 2026 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld. Zonder deze incidentele extra middelen opereert Twente onder het kernscenario en is Twente niet in staat de wettelijke taak uit te voeren.

Voorstel:
Budgetten forensische geneeskunde met ingang van 2027 structureel verhogen.

Bij dit voorstel wordt wel rekening gehouden met tegenvallende kosten, die niet meegenomen zijn in het voorstel uit scenario Kern. Kosten kunnen bijvoorbeeld tegenvallen als de GGD de forensisch artsen in dienst moet nemen als blijkt dat sprake is van schijnzelfstandigheid.

Mogelijke effecten zijn:
- Er blijft capaciteit beschikbaar in de regio Twente voor de uitvoering van lijkschouw (w.o. euthanasie), medische arrestantenzorg (MAZ) en forensisch medisch (FMO) onderzoek.
- Onvoldoende capaciteit kan tot gevolg hebben dat bijvoorbeeld geen lijkschouwing kan plaatsvinden na euthanasie zodat dit moet worden uitgesteld naar een ander moment.
- Bij tegenvallende kosten, bijvoorbeeld door hogere beschikbaarheidsvergoedingen of het wegvallen van de MAZ, zijn de financiële consequenties groter.
- Er is een toename in de vraag naar euthanasie. Zonder dit voorstel is het niet mogelijk om te voorzien in die behoefte en wordt van inwoners gevraagd om het moment van euthanasie uit te stellen en af stemmen op beschikbaarheid van een forensisch arts.
- Als niet wordt geïnvesteerd in de verhoging van budgetten dan loopt het aantal beschikbare artsen terug. Voor een latere financiële impuls kan dan enkel naar de gemeenten gekeken worden.

N.B.:
Doordat de forensisch arts van de GGD ook medische arrestanten zorg (MAZ) verricht, maakt dat de 24/7 uitvoering van de taak kostendekkend is. De tarieven voor de FMO en MAZ worden door het ministerie van Justitie &Veiligheid bepaald.
De aanbesteding MAZ loopt, waarbij het nog onzeker is of deze taak weer aan de GGD wordt gegund. Het is de enige variabele in de gemeentelijke bijdragen.

Financieel effect op begroting SamenTwente: PM
Het is op dit moment nog niet helder of deze situatie zich gaat voordoen en als hij zich gaat voordoen of en zo ja welke financiële consequenties dit heeft.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 3, scenario Kern.**

16. Handhaven adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten

Op basis van de Wpg heeft de GGD wettelijke taken op het vlak van gezondheidsbevordering. Het adviseren over een gezonde levensstijl is hier onderdeel van. De taken vloeien ook voort uit de Lokale preventieakkoorden en het Regioplan Twente (IZA/GALA).

Voorstel:
Handhaven adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten.

CONCEPT

Mogelijke effecten zijn:

- Het huidige niveau van dienstverlening wordt gehandhaafd.

Financieel effect op begroting SamenTwente: €0,-

Dit voorstel heeft geen budgettaire consequenties.

Relatie met andere voorstellen:

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 6, scenario Kern.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 15, scenario Ambitie.**

Dit voorstel heeft een relatie met:

- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 4, scenario Koers.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 2, scenario Ambitie.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 3, scenario Ambitie.**

Publieke gezondheid en leefomgeving: Scenario Ambitie

11. Opleiden trainen en oefenen crisisbeheersing (OTO)

De GGD is een crisisorganisatie en moet hiervoor een aantal taken uitvoeren. Het trainen en geoefend houden van crisisfunctionarissen (OTO) is onderdeel van de taak crisisbeheersing. De GGD werkt hierin samen met de GHOR. Het is van belang dat bij een crisis weet wat er van hem of haar wordt verwacht. Het is niet expliciet bepaald hoe vaak sprake moet zijn van OTO. GHOR Twente adviseert om jaarlijks een scenario-oefening te doen en daarnaast jaarlijks een opleiding of training te geven.

Dit voorstel is ingetrokken, omdat er geen gemeentelijke bijdrage is vereist.

OTO crisisbeheersing intensiveren om paraat te staan in tijden van crisis.

Relatie met andere voorstellen:

Dit voorstel heeft een relatie met:

Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 3, scenario Kern

12. Pandemische paraatheid in Twente

Onder pandemische paraatheid vallen diverse taken. Onder de infectieziektebestrijding hoort volgens de Wpg in ieder geval het nemen van algemene preventieve maatregelen op gebied van infectieziekten, het bestrijden van TB en SOA's en het bron- en contactonderzoek bij meldingen. N.a.v. de coronapandemie is landelijk het programma *Versterking Infectieziektebestrijding en Pandemische Paraatheid GGD (VIP) gelanceerd.* De GGD heeft in het kader van dit programma versterkende taken opgepakt:

- Het bijdragen aan het Landelijke Functie Opschaling Infectieziektebestrijding;
- Het synchroniseren van de werkwijze aan het nieuwe landelijke systeem voor informatievoorziening
- Het bijdragen aan de basisstructuur voor coronavaccinaties (38 prikken per week voor GGD Twente)
- Het bijdragen aan campagnes over COVID-19.

De incidentele financiële impuls n.a.v. COVID-19 stopt eind 2024. De SPUK gericht op de COVID-19 campagnes wordt met 10% gekort. In het nieuwe regeerakkoord zitten bezuinigingen op de paraatheid voor gezondheidscrises, maar de landelijke opdracht is nog ongewijzigd.

Voorstel:

De versterkende taken blijven uitvoeren ook als de rijksoverheid hiervoor geen middelen meer beschikbaar stelt.

Mogelijke effecten zijn:

- Paraat zijn als zich een nieuwe pandemie voordoet. Er is geleerd van de fouten die zijn gemaakt tijdens de Corona pandemie en er vindt geen doorontwikkeling plaats om goed voorbereid te zijn op een nieuwe pandemie.
- Er wordt bijgedragen aan de ontwikkeling van een landelijk informatie-voorzieningslandschap dat ondersteunend is bij een pandemie.

CONCEPT

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €373.000,-
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van €373.000,-.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 4, scenario Kern.**

13. Verbreding seksualiteitshulpverlening

In Twente is in de afgelopen jaren het aantal SOA consulten onder jongeren toegenomen. Ook het aantal positieve SOA testen neemt toe. Inwoners van Twente ervaren de GGD als laagdrempelig voor vragen op het vlak van seksuele gezondheid.
Om zoveel mogelijk inwoners te bereiken in de bevordering van gezonde en gewenste seksuele relaties zou de GGD in Twente hét loket kunnen worden voor alle doelgroepen voor seksualiteitshulpverlening. Nu is dit alleen voor jongeren tot 25 jaar beschikbaar.

Voorstel:
Seksualiteitshulpverlening aanbieden voor alle inwoners van en doelgroepen in Twente.

Mogelijke effecten zijn:
- Het wordt voor inwoners helder waar ze moeten zijn. De laagdrempeligheid van de GGD zorgt ervoor dat inwoners vrij anoniem om hulp kunnen vragen.
- Het aantal consulten zal stijgen.
- De financiering van de hulpverlening voor inwoners ouder dan 25 jaar loopt via de zorgverzekeraar. Als het AB besluit tot dit voorstel zullen gesprekken gevoerd moeten worden om de consulten gefinancierd te krijgen. Twentse Koers kan een rol spelen bij die contractonderhandelingen.

Financieel effect op begroting SamenTwente: Meerkosten.
Uitvoering van dit voorstel zal naar verwachting meerkosten met zich meebrengen. Hoe hoog deze kosten zijn, is afhankelijk van de verdere uitwerking van de verwachtingen.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 1 en 2, scenario Kern.**

Dit voorstel heeft een relatie met de voorstellen Gezonde School Aanpak:
- **Pijler Jeugd, voorstel 2, scenario Kern**
- **Pijler Jeugd, voorstel 5, scenario Koers**
- **Pijler Jeugd, voorstel 10, scenario Ambitie**

14. GGD is adviseur van gemeenten op vlak van milieu & gezondheid ihkv omgevingswet

M&G draagt bij aan het beschermen en bevorderen van een gezonde leefomgeving in Twente. Hierbij staat de relatie tussen milieufactoren en gezondheid centraal. Basistaken zijn het signaleren van situatie, adviseren over risico's bij rampen of calamiteiten zoals brand of schimmel in woningen, onderzoek verrichten of beantwoorden vragen. Dit is een wettelijke taak die regionaal moet worden uitgevoerd. Met de komst van de Omgevingswet wordt de GGD vaker om advies gevraagd.

Voorstel:
De GGD vervult een belangrijke adviesrol over gezondheid aan gemeenten in het kader van de Omgevingswet. Zij heeft een rol bij casussen op de omgevingstafels en bij het meedenken en participeren in lokale trajecten voor Omgevingsvisies en Omgevingsplannen.

Mogelijke effecten zijn:
- De kennis die aanwezig is bij de GGD kan door gemeenten worden benut.
- Er ontstaat ruimte om kansen te pakken op gemeentelijk niveau gezondheid en milieu meer te verbinden. Het gaat om een verbinding tussen het fysieke, sociale en publieke domein.
- Kennis en expertise blijft in de regio op niveau; ook de kwaliteit van advisering aan inwoners bij crises of calamiteiten blijft onafhankelijk en op niveau.

CONCEPT

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €134.000,-
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van €134.000,-.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 5, scenario Kern.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 8, scenario Koers.**

Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 4, scenario Koers.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 2, scenario Ambitie.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 3, scenario Ambitie.**

15. Intensiveren adviserende rol gezondheidsbevordering voor gemeenten

Op basis van de Wpg heeft de GGD wettelijke taken op het vlak van gezondheidsbevordering. Het adviseren over een gezonde levensstijl is hier onderdeel van. De taken vloeien ook voort uit de Lokale preventieakkoorden en het Regioplan Twente (IZA/GALA).

Voorstel:
Adviesrol gezondheidsbevordering voor gemeenten intensiveren.
Concreet betekent dit:
- **De GGD adviseert en monitort proactief op het effect van gezondheidsbevorderende maatregelen in gemeenten.**
- **Zij werkt meer samen met gemeenten en voert verdiepende analyses uit, bijvoorbeeld op wijkniveau in gemeenten.**
- **Ze ontwikkelt daarbij nieuwe vormen van monitoring die meer aansluiten op de wens van inwoners waardoor aantal respondenten groeit en representatief blijft.**

Mogelijke effecten zijn:
- Meer informatie voor gemeenten die zij kunnen gebruiken voor het effectief maken van lokaal gezondheidsbeleid.
- Dit voorstel sluit aan bij de bestaande ambities van SamenTwente.

Er zal meer capaciteit nodig zijn bij de GGD. Dit heeft financiële consequenties.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €100.000,-
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van €100.000,-.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 6, scenario Kern.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 16, scenario Koers.**

Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 4, scenario Koers.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 2, scenario Ambitie.**
- **Pijler Kennisontwikkeling en Kennisdeling, voorstel 3, scenario Ambitie.**

CONCEPT

Hoofdstuk 3: Veiligheid

Algemeen

Er wordt binnen SamenTwente door meerdere organisatieonderdelen gewerkt aan taken die verband houden met de veiligheid van inwoners in Twente. Het grootste deel van de taken wordt uitgevoerd door Veilig Thuis Twente. Zij heeft de wettelijke taak om advies te geven over geweld in afhankelijkheidsrelaties, is meldpunt voor gevallen of vermoedens van huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) en doet veiligheidsbeoordelingen. VTT fungeert ook als crisisdienst voor spoedeisende zaken HGKM en eerste acties rondom de Wet Tijdelijk Huisverbod. Daarnaast wordt door de GGD invulling gegeven aan openbare geestelijke gezondheidszorg, waar het meldpunt zorgwekkend gedrag en meldpunt woningvervuiling worden bemenst. Ook dit zijn wettelijke taken op grond van de wet Verplichte GGZ respectievelijk WMO. Voor het Centrum Seksueel Geweld geldt dat financiering voortkomt uit de twee centrumgemeenten. Ook dit is een verplichte taak voor gemeenten op grond van de WMO. De regio Twente werkt hier samen met de regio Achterhoek.

Ontwikkelingen en opgaven

In Twente is zowel het aantal meldingen als het aantal adviezen bij VTT sterk gestegen. Ook is uit onderzoek gebleken dat er sprake is van hoge recidive. Deze groei heeft ertoe geleid dat er wachtlijsten zijn ontstaan waardoor het niet meer lukt om te voldoen aan de wettelijke doorlooptijden. Hierdoor is de focus vrijwel volledig op het primaire proces komen te liggen, ten koste van maatwerktaken op het gebied van advies, voorlichting en preventie. Ook bij de meldpunten Zorgwekkend gedrag en Woningvervuiling is het aantal meldingen gestegen in de afgelopen jaren. Het laatste meldpunt kampt sinds geruime tijd met een wachtlijst. Het aantal huishoudens op deze lijst schommelt tussen de 8 tot 10 huishoudens. Zij moeten in ieder geval circa 6-8 weken wachten, met zelfs uitschieters van 3 maanden.

Bij het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming is de oprichting van een regionaal veiligheidsteam voorzien. Hier wordt VTT onderdeel van. De vorm waarin dit moet worden georganiseerd is nog niet bekend en wordt door het rijk bepaald. In opdracht van centrumgemeente Enschede heeft bureau HHM een voorstel ontwikkeld hoe hier vorm aan gegeven kan worden. Er is eveneens opdracht gegeven door de centrumgemeente om de ketensamenwerking waar VTT onderdeel van is, onder de loep te nemen. Ook deze opdracht is afgerond en geeft aanbevelingen om meer te investeren in het goed laten functioneren van de keten en het blijven investeren in gezamenlijk leren en deskundigheidsbevordering. In de werksessie die deze zomer heeft plaatsgevonden is benoemd dat er behoefte is aan een expertise op het gebied van HGKM.

CONCEPT

Koers en beleid

De strategische koers van SamenTwente richt zich op gezond, veilig en vitaal opgroeien, leven en oud worden. Ingezet wordt op veerkracht versterken, normaliseren, demedicaliseren en het versterken van preventie. Daarnaast hebben gemeenten voor de periode 2023-2026 de Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling vastgesteld. De visie richt zich op maatregelen met als doel de cirkel van geweld te doorbreken.

De aandachtspunten uit de visie zijn meer bewustwording op de impact en de omvang van HGKM, betere preventie en vroegsignalering met als doel geweld te voorkomen, het verder uitrollen van de 'visie gefaseerd samenwerken aan veiligheid' met als doel duurzame veiligheid inclusief traumaherstel te creëren, het ontwikkelen van professionals ook op het gebruik van de meldcode en het verstevigen van een integrale aanpak en domein overstijgende en intersectorale samenwerking op vlak van zorg en veiligheid. Ambities en doelen uit de Regiovisie Jeugd (2022) en de visie Publieke Gezondheid richten zich indirect op de effecten van HGKM op mensen. Denk dan aan het inzetten van ondersteuning zo licht als mogelijk voor jongeren die slachtoffer zijn van KM, systeemgericht kijken en de focus op mentale gezondheid en leefstijl. Veel van de risicofactoren die spelen bij HGKM zijn dezelfde als die spelen bij de verbetering van leefstijl en mentale gezondheid.

Taken Veiligheid	**Wettelijke taak met indirecte financiering, verplicht collectief**	**Wettelijke taak met indirecte financiering, Keuze collectief als basistaak**	**Taak met een wettelijke basis die in opdracht van gemeenten wordt uitgevoerd**	**Taak in opdracht van de rijksoverheid, waarvoor directe financiering beschikbaar is**
Uitvoeren advies- en meldpunt HGKM (VTT)	X			
Centrum Seksueel Geweld (AGZ)	X			
Crisisdienst voor gemeenten (VTT)		X		
OOGZ meldpunten Woningvervuiling en Zorgwekkend gedrag (AGZ)		X		
Jeugdbeschermingstafels (OZJT)			X	
Adviseren gemeenten (VTT)			X	
Voorlichting en preventie (VTT)			X	
Tijdelijk huisverbod (VTT)			X	
Expertisecentrum Geweld in afhankelijkheidsrelaties (VTT)			X	

CONCEPT

Overzicht voorstellen Veiligheid

Voorstellen naar aanleiding van autonome ontwikkelingen: Wettelijke taken Veilig Thuis

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 1: Wettelijke taken VTT melding en advies Wettelijke taken op een minimum niveau uitvoeren. Concreet betekent dit: • focus op de afhandeling van meldingen en het geven van adviezen; • na overdracht nog 2 monitoringsmomenten te hebben.	+ 983k	**Voorstel 4: Wettelijk taken VTT melding en advies** Wettelijke taken uitvoeren met een focus op uitvoering en voorlichting en preventief werken.	+ 1.257k	**Voorstel 6: Wettelijk taken VTT melding en advies** VTT werkt wachtlijstvrij op meldingen en ontwikkelt door naar een expertisecentrum HGKM voor de regio. Ze doet mee in trajecten om de samenwerking in de keten te verbeteren en is klaar voor de rol in de op te richten RVT's.	+ 1.570k

Voorstellen over specifiek thema: Meldpunten Woningvervuiling en Zorgwekkend gedrag

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 9: Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ) Stoppen met inzet van extra capaciteit en accepteren van een wachtlijst.	0	**Voorstel 5: Handhaven Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ)** Handhaven van de extra inzet Meldpunt Woningvervuiling door de extra inzet vanaf 2026 structureel te maken.	0, inc. wordt structureel	**Voorstel 7: Intensiveren Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ)** Intensiveren Meldpunt Woningvervuiling door structureel versterken inzet om zoveel als mogelijk wachtlijstvrij te werken.	+95k

CONCEPT

Voorstel 3: Meldpunt Zorgwekkend gedrag (OGGZ) Beëindigen extra inzet (politiemeldingen) meldpunt Zorgwekkend gedrag.	0	**Voorstel 10: Handhaven Meldpunt Zorgwekkend gedrag (OGGZ)** Handhaven extra inzet Meldpunt Zorgwekkend gedrag en deze structureel maken. Financiering vanuit gemeentelijke bijdrage.	+117k	**Voorstel 11: Intensiveren Meldpunt Zorgwekkend gedrag (OGGZ)** Intensiveren inzet Meldpunt Zorgwekkend gedrag. Structureel financieren vanuit gemeentelijke bijdrage.	+257k

Voorstellen over specifiek thema: Samenvoegen crisisdiensten en meldpunten

Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 8: Crisisdiensten en meldpunten Onderzoek of crisisdiensten en meldpunten samengevoegd kunnen worden in een meldkamer voor Twente.	PM

Voorstel over specifiek thema: Maatwerkadvisering, voorlichting en preventie

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen uit pijler 4 Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 2: maatwerkadvisering, voorlichting en preventie VTT stopt met maatwerkadvisering, voorlichting en preventie. Dit voorstel is ingetrokken en is in scenario kern niet mogelijk als alleen de wettelijke taken nog worden uitgevoerd. Dan is er überhaupt geen ruimte om deze taak uit te voeren.	-

CONCEPT

Veiligheid: Scenario Kern

1. Wettelijke taken VTT melding en advies

Veilig Thuis Twente voert op grond van de WMO de wettelijke taken van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) uit. Ze geeft advies en zo nodig ondersteuning als er een vermoeden is van HGKM, fungeert als meldpunt en doet zo nodig onderzoek. Na overdracht naar lokale teams vindt monitoring plaats door VTT.

In 2024 zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld. Deze zijn ingezet om wachtlijsten weg te werken. Bij het gelijk blijven van het aantal meldingen is deze capaciteit structureel nodig om te blijven voldoen aan de wettelijke taak. Het toekomstscenario kind en gezinsbescherming heeft gevolgen voor VTT. Wat en hoeveel capaciteit dit van VTT gaat vragen en wat daar voor nodig is, is nu nog niet helder. De verwachting is dat dit medio 2025 helderder wordt.

Voorstel:

Wettelijke taken op een minimum niveau uitvoeren. Concreet betekent dit:

- **focus op de afhandeling van meldingen en het geven van adviezen;**
- **na overdracht nog 2 monitoringsmomenten te hebben.**

Mogelijke effecten zijn:

- Toegankelijkheid voor ketenpartners om te sparren over alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties neemt af. Het gaat dan om: hoe signalen te duiden, welke stappen zetten om geweld te doorbreken, expertise in het voeren van gesprekken in dit soort complexe situaties.
- De rol van lokale teams bij het voeren van regie op veiligheid wordt groter. Zij moeten vragen om advies aan de voorkant zelf oppakken. Hiervoor is nodig dat er lokaal voldoende capaciteit, expertise en kennis aanwezig is. Uit de onderzoeken die onlangs zijn afgerond blijkt dat dit op veel plekken nog onvoldoende aanwezig is.
- Er zal nog steviger moeten worden geïnvesteerd in lokale teams, zowel op het vlak van kennis als op capaciteit.
- Advisering vindt enkel plaats op basis van casuïstiek die op dat moment actueel is.
- De taak van VTT wordt hierdoor nog meer uitvoerend. Hiervoor verliest zij aan kennis en specifieke kennis op dit vlak. Synergievoordelen van een regionale aanpak gaan verloren. Het afsluiten van cases na twee monitoringsmomenten leidt ertoe dat sommige onveilige cases worden afgesloten. De ene gemeente kan deze cases goed overnemen en de andere gemeente minder goed. Positief effect is een vermindering van het aantal cases dat te lang in vrijwillig kader blijft en dat wellicht passender wordt opgeschaald. Vaker opschalen leidt wel tot een grotere capaciteitsvraag bij bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming en gemeenten.
- Gemeente worden zelf verantwoordelijk voor het beleggen van deze specifieke taken. Dit vraagt om kennis en capaciteit lokaal.
- Er vindt versnippering en daarmee verlies aan kennis en expertise plaats.
- Het gebruik van de meldcode kan afnemen, wat betekent dat partners in het veld signalen niet meer melden of signalen aan de voorkant niet opvangen. Dit kan tot gevolg hebben dat in een potentieel onveilige situatie ook daadwerkelijk HGKM gaat plaatsvinden.
- De deelname van SamenTwente aan ketensamenwerking beperkt zich tot het bespreken van casuïstiek. SamenTwente participeert niet in overleggen over doorontwikkeling.
- Door minder te monitoren wordt de kans op toename van recidive groter en kan ook tot gevolg hebben dat vaker wordt opgeschaald naar bijvoorbeeld de Raad voor de Kinderbescherming.
- Er ontstaan eerder wachtlijsten en die wachtlijsten zullen sneller oplopen. Door de capaciteit af te stemmen op een minimum niveau is er geen ruimte om een toename van meldingen op te vangen. De kwaliteit komt hiermee onder druk te staan. Situaties van onveiligheid bij inwoners blijven langer bestaan waardoor de problematiek verergert met het risico op calamiteiten.
- Uit onderzoek en lopend traject toekomstscenario (BMC en HHM) blijkt dat er bij ketenpartners veel behoefte is aan kennis en expertise over HGKM. Ook is het wenselijk dat meer wordt geïnvesteerd in samenwerking in de keten (zelfde taal, processen en verwachtingen helder). VTT heeft geen capaciteit om hier aan mee te doen, waardoor het vraagstuk dat in deze onderzoeken is blootgelegd, zal blijven bestaan.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €983.000,-
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van €983.000,-

CONCEPT

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstel 4, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstel 6, scenario Ambitie.**

2. Maatwerkadvisering, voorlichting en preventie

Veilig Thuis Twente adviseert gemeenten over specifieke vragen die er zijn rond HGKM. Het kan dan gaan om hoe om te gaan met crisissituaties, huisverboden of het uitvoeren psychodiagnostisch onderzoek voor het gezinssysteem. Ook heeft zij specifieke deskundigheid waar het gaat om vormen van HGKM, zoals eer gerelateerd geweld of ouderenmishandeling. Ze organiseert preventie- en deskundigheidsactiviteiten voor de partners in het veld, zoals huisartsen, onderwijs, kinderopvang en adviseert over het gebruik van de meldcode.

Voorstel:
VTT stopt met maatwerkadvisering, voorlichting en preventie.

Dit voorstel is ingetrokken, omdat VTT niet kan stoppen met deze taak binnen het scenario kern. Als VTT de wettelijke taak op het wettelijk minimum uitvoert, dan voert zij überhaupt geen maatwerkadvisering, preventie en voorlichting uit.

3. Meldpunt Zorgwekkend gedrag (OGGZ)

De GGD draagt zorg voor het beschermen van de volksgezondheid van de individuele gezondheid van inwoners in kwetsbare omstandigheden. Inwoners kunnen signalen geven via het meldpunt Zorgwekkend gedrag dat door de GGD wordt uitgevoerd. Dit is een taak die hoort bij de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Door een toename van het aantal (politie)meldingen bij het meldpunt Zorgwekkend gedrag is voor 2024 tot juni 2025 tijdelijk extra budget beschikbaar gesteld. Verwachting is dat het aantal meldingen hoog blijft waardoor de extra incidentele capaciteit een structureel zou moeten worden.

Voorstel:
Beëindigen extra inzet (politiemeldingen) meldpunt Zorgwekkend gedrag.

Mogelijke effecten zijn:
- Er ontstaan wachtlijsten waardoor meldingen niet meer op de korte termijn opgepakt kunnen worden.
- Ongewenste situaties blijven hierdoor ontstaan, met als risico dat calamiteiten plaatsvinden.
- Als melders zien dat er op de korte termijn niets met hun melding wordt gedaan, neemt de bereidheid om te melden af.
- Als meldingen niet meer door de GGD opgepakt kunnen worden, worden ze rechtstreeks doorgestuurd naar de gemeenten.

Financieel effect op begroting SamenTwente: 0,-
De bekostiging van de extra inzet komt uit een ZonMW subsidie. Deze loopt af op 1 juli 2025. Uitvoering van dit voorstel heeft daarom structureel gezien geen budgettaire consequenties.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstel 9, scenario Kern.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 5 en 10, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 7, 8 en 11 scenario Ambitie.**

9. Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ)

De GGD draagt zorg voor het beschermen van de volksgezondheid tegen vervuiling en verspreiden van ziektes. Inwoners kunnen signalen geven via het meldpunt Woningvervuiling dat door de GGD wordt uitgevoerd. Dit is een taak die hoort bij de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. SamenTwente zit bij deze taak aan het eind van de keten en kijkt samen met aanwezige hulpverlening wat nodig is en hoe hulpverlening het best kan worden ingezet. Vervolgens zijn gemeenten weer aan zet.

Het meldpunt Woningvervuiling had tot voor kort een wachtlijst met een wachttijd tussen de 6-8 weken. Door de huidige financiële impuls is er geen sprake meer van wachtlijsten. Wachtlijsten zullen opnieuw ontstaan als de middelen wegvallen of verminderen.

CONCEPT

Om het toenemende aantal meldingen aan te kunnen is meer capaciteit nodig. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen zoveel als mogelijk wachtlijstvrij werken of de wachtlijsten terug te dringen door alleen spoedzaken op te nemen.

Voorstel:
Stoppen met inzet van extra capaciteit en accepteren van een wachtlijst.

Mogelijke effecten zijn:
- Er gaan weer wachtlijsten ontstaan, waarbij gestreefd wordt de meldingen met meer risico op calamiteiten direct worden opgepakt.
- Mentale problematiek zal verergeren voordat een melding een spoedzaak wordt en wordt opgepakt.
- Door de spoedzaken wel op te pakken blijft het in ernstige gevallen zichtbaar dat actie wordt ondernomen, wat een positieve invloed heeft op de meldingsbereidheid van inwoners.

Financieel effect op begroting SamenTwente: -/- € 95.000, -
De incidentele investering voor de uitvoering van het Meldpunt stopt.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstel 3, scenario Kern.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 5 en 10, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 7, 8 en 11, scenario Ambitie.**

Veiligheid: Scenario Koers

4. Wettelijk taken VTT melding en advies

Veilig Thuis Twente voert op grond van de WMO de wettelijke taken van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) uit. Ze geeft advies en zo nodig ondersteuning als er een vermoeden is van HGKM, fungeert als meldpunt en doet zo nodig onderzoek. Na overdracht naar lokale teams vindt monitoring plaats door VTT.

In dit voorstel richt VTT zich zowel op de afhandeling van meldingen en legt zij ook focus op voorlichtingen, ondersteuningstrajecten in gemeenten en participeert zij in keten overleggen en MDO's. SamenTwente kan in dit voorstel voldoen aan de wettelijke taken en op een minimaal niveau participeren in de keten. Het toekomstscenario kind en gezinsbescherming heeft gevolgen voor VTT. Wat en hoeveel capaciteit dit van VTT gaat vragen en wat daar voor nodig is, is nu nog niet helder. De verwachting is dat dit medio 2025 helderder wordt.

Voorstel:
Wettelijke taken uitvoeren met een focus op uitvoering en voorlichting en preventief werken.

Mogelijke effecten zijn:
- Doordat geschoven kan worden in werkzaamheden, zoals afschalen voorlichting en preventief werken, kunnen pieken en toenames van het aantal meldingen beter worden opgevangen dan in het voorstel uit scenario Kern.
- Er kan in principe wachtlijstvrij worden gewerkt.
- Op basis van lopende onderzoeken is er veel behoefte aan kennis en expertise HGKM. VTT kan hier een adviserende rol -ook in het preventief kader- in vervullen.
- De deelname van SamenTwente aan ketensamenwerking beperkt zich tot het bespreken van casuïstiek. SamenTwente participeert niet in overleggen over doorontwikkeling.
- Dit voorstel vraagt een investering in de lokale teams.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €1.257.000,-
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van €1.257.000,-.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Veiligheid, voorstel 6, scenario Ambitie.**

CONCEPT

5. Handhaven Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ)

De GGD draagt zorg voor het beschermen van de volksgezondheid tegen vervuiling en verspreiden van ziektes. Inwoners kunnen signalen geven via het meldpunt Woningvervuiling dat door de GGD wordt uitgevoerd. Dit is een taak die hoort bij de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. SamenTwente zit bij deze taak aan het eind van de keten en kijkt samen met aanwezige hulpverlening wat nodig is en hoe hulpverlening het best kan worden ingezet. Vervolgens zijn gemeenten weer aan zet.

Het meldpunt Woningvervuiling had tot voor kort een wachtlijst met een wachttijd tussen de 6-8 weken. Door de huidige financiële impuls is er geen sprake meer van wachtlijsten. Wachtlijsten zullen opnieuw ontstaan als de middelen wegvallen of verminderen. Om het toenemende aantal meldingen aan te kunnen is meer capaciteit nodig. Hierbij kan onderscheid worden gemaakt tussen zoveel als mogelijk wachtlijstvrij werken of de wachtlijsten terug te dringen door alleen spoedzaken op te nemen.

Voorstel:
Continueren van de extra inzet Meldpunt Woningvervuiling door de extra inzet vanaf 2026 structureel te maken.

Mogelijke effecten zijn:
- Op dit moment kan er wachtlijstvrij worden gewerkt met de inzet waarvoor tijdelijke middelen beschikbaar zijn gesteld. Dit wordt gecontinueerd bij gelijk blijven van het aantal meldingen.
- Mentale problematiek zal verergeren voordat een melding een spoedzaak wordt en wordt opgepakt.
- Door de spoedzaken wel op te pakken blijft het in ernstige gevallen zichtbaar dat actie wordt ondernomen, wat een positieve invloed heeft op de meldingsbereidheid van inwoners.

Financieel effect op begroting SamenTwente: 0,-
Voor de begroting van SamenTwente betekent dit dat vanaf 2026 de huidige bijdrage van gemeenten (structurele en extra incidentele bijdrage) structureel worden.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 3 en 9, scenario Kern.**
- **Pijler Veiligheid, voorstel 10, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 7, 8 en 11 scenario Ambitie.**

10. Handhaven meldpunt Zorgwekkend Gedrag (OGGZ)

De GGD draagt zorg voor het beschermen van de volksgezondheid van de individuele gezondheid van inwoners in kwetsbare omstandigheden. Inwoners kunnen signalen geven via het meldpunt Zorgwekkend gedrag dat door de GGD wordt uitgevoerd. Dit is een taak die hoort bij de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Door een toename van het aantal (politie)meldingen bij het meldpunt Zorgwekkend gedrag is voor 2024 tot juni 2025 tijdelijk extra budget beschikbaar gesteld. Verwachting is dat het aantal meldingen hoog blijft waardoor de extra incidentele capaciteit een structureel zou moeten worden.

Voorstel:
Handhaven inzet meldpunt Zorgwekkend gedrag en deze structureel maken. Financiering vanuit gemeentelijke bijdrage.

Mogelijke effecten zijn:
- Op dit moment kan er zo goed als wachtlijstvrij gewerkt worden. Dit wordt gecontinueerd als het aantal politiemeldingen gelijk blijft.
- Samenwerking met lokale zorgpartijen en het sociaal domein worden versterkt.

Financieel effect op begroting SamenTwente: € 117.000, -
Instemmen met dit voorstel betekent een structurele uitzetting van € 117.000, -. De bekostiging van de extra inzet is tot 1 juli 2025 gedekt uit een ZonMW subsidie. Het structureel maken van deze inzet betekent dat hiervoor een structurele financiering moet plaatsvinden vanuit de gemeentelijke bijdrage.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 3 en 9, scenario Kern.**

CONCEPT

- **Pijler Veiligheid, voorstel 5, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 7, 8 en 11 scenario Ambitie.**

Veiligheid: Scenario Ambitie

6. Wettelijk taken VTT melding en advies

Veilig Thuis Twente voert op grond van de WMO de wettelijke taken van een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling (HGKM) uit. Ze geeft advies en zo nodig ondersteuning als er een vermoeden is van HGKM, fungeert als meldpunt en doet zo nodig onderzoek. Na overdracht naar lokale teams vindt monitoring plaats door VTT.

In dit voorstel ontwikkelt VTT zich naast de afhandeling van meldingen naar een expertisecentrum HGKM voor de regio. In de werksessies die deze zomer heeft plaatsgevonden, is de wens uitgesproken om tot een expertisecentrum te komen. Dit past ook in de ontwikkeling van het toekomstscenario en de vorming van regionale veiligheidsteams. Om hier capaciteit voor beschikbaar te hebben kan ook uitvoering gegeven worden aan de aanbevelingen uit het onlangs gehouden onderzoek over samenwerking in de keten (BMC) en de ontwikkelingen toekomstscenario.

VTT is in dit voorstel robuust waardoor wachtlijstvrij werken mogelijk blijft bij pieken zonder af te schalen van de overige activiteiten. Er is ruimte om mee te doen en mee te denken aan het verbeteren van de samenwerking in de keten en mee te denken over de invulling van de rol die van VTT wordt verwacht in regionale veiligheidsteams (RVT) die ingesteld worden (Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming).

Voorstel:
VTT werkt wachtlijstvrij op meldingen en ontwikkelt door naar een expertisecentrum HGKM voor de regio. Ze doet mee in trajecten om de samenwerking in de keten te verbeteren en is klaar voor de rol in de op te richten regionale veiligheidsteams.

Mogelijke effecten zijn:

- Er wordt wachtlijstvrij worden gewerkt. Als er pieken zijn door toename aantal meldingen en adviezen, kunnen worden opgevangen zonder dat dit merkbaar is voor de inzet op voorlichting en preventie.
- De behoefte die in de regio is aan meer kennis en expertise op vlak van HGKM wordt ingevuld door een logische partner die zelf ook onderdeel is van de samenwerkingsketen.
- Er kan opvolging worden gegeven door VTT aan de aanbevelingen die voortkomen uit het onderzoek ketensamenwerking huiselijk geweld en kindermishandeling regio Twente (BMC) en regionale invulling van het regionale veiligheidsteam op basis van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.
- Als het AB niet besluit tot dit voorstel dan is er een risico dat de expertise over dit onderwerp bij SamenTwente afneemt voordat het regionaal veiligheidsteam functioneert.
- Dit vraagt om een (structurele) uitzetting van het budget.
- De deelname van SamenTwente aan ketensamenwerking gaat zowel over casuïstiek als over doorontwikkeling.

N.B.:
Met dit voorstel ontstaan ook mogelijkheden om de expertisefunctie HGKM uit te breiden door deze te verbinden en kennis te bundelen met andere regionale expertisecentra, zoals Zorg En Veiligheidshuis, Centrum Seksueel Geweld, vrouwenopvang, mensenhandel en de jeugdbeschermingstafel. Kennis en expertise wordt dan gebundeld en er ontstaat een duidelijke structuur waar de brede kennis beschikbaar is. Door uitwisseling kan er onderling ook veel van elkaar worden geleerd.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + € 1.570.000, -
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van € 1.570.000, -.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstel 1, scenario Kern.**
- **Pijler Veiligheid, voorstel 4, scenario Koers.**

CONCEPT

7. Intensiveren Meldpunt Woningvervuiling (OGGZ)

De GGD draagt zorg voor het beschermen van de volksgezondheid tegen vervuiling en verspreiden van ziektes. Inwoners kunnen signalen geven via het meldpunt Woningvervuiling dat door de GGD wordt uitgevoerd. Dit is een taak die hoort bij de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Het meldpunt Woningvervuiling heeft een wachtlijst met een wachttijd tussen de 6-8 weken. Om het toenemende aantal meldingen aan te kunnen is meer capaciteit nodig. Ook is de verwachting dat de complexiteit gaat toenemen door vergrijzing en toename armoedeproblematiek. Er kan onderscheid worden gemaakt tussen zoveel als mogelijk wachtlijstvrij werken of de wachtlijsten terug te dringen door alleen spoedzaken op te nemen.

Voorstel:
Intensiveren Meldpunt Woningvervuiling door structureel versterken inzet om zoveel als mogelijk wachtlijstvrij te werken.

Mogelijke effecten zijn:
- Er zijn geen tot nauwelijks wachtlijsten. Spoedmeldingen worden direct opgepakt.
- Dit vraagt om een (structurele) uitzetting van het budget.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + € 95.000, -
Uitvoering van dit voorstel vraagt om een structurele uitzetting van € 95.000, -.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 3 en 9, scenario Kern.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 5 en 10, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 8 en 11 scenario Ambitie.**

8. Crisisdiensten en meldpunten

Binnen SamenTwente zijn verschillende crisisdiensten en meldpunten ingericht die allen op de een of andere manier gaan over casuïstiek in het domein van zorg en veiligheid. Veel van deze diensten vragen een 24/7 bereikbaarheid.

Dit voorstel gaat in ieder geval over alle meldpunten en crisisdiensten binnen SamenTwente, zoals de meldpunten en crisisdiensten die uitgevoerd worden door VTT alsook de OGGZ-meldpunten 'Woningvervuiling' en 'Zorgwekkend Gedrag', de loketten voor huiselijk geweld en kindermishandeling, het spreekuur voor dak- en thuislozen, het meldpunt Jeugdhulp, het meldpunt GGZ en het meldpunt Onbegrepen Gedrag.

Voorstel:
Onderzoek of crisisdiensten en meldpunten samengevoegd kunnen worden in een meldkamer voor Twente.

Mogelijke effecten zijn:
- Door de diensten samen te voegen kunnen inwoners zich in alle crisissituaties richten tot de centrale meldkamer. Vandaaruit vindt triage plaats en wordt de inwoner doorverwezen naar de juiste plek. Goede doorgeleiding is essentieel om te voorkomen dat de meldkamer een extra schakel wordt die belemmerend werkt.
- Samenwerking tussen diensten wordt geïntensiveerd en schaalvoordelen worden benut.
- Het kan voor medewerkers een interessante functie zijn die uitdaging biedt, waardoor medewerkers behouden blijven voor de sector zorg en veiligheid.
- Het vraagt om meer kennis en expertise van de personen die moeten triageren. Hierop moet geïnvesteerd worden.

Financieel effect op begroting SamenTwente: PM
Het is nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 3 en 9, scenario Kern.**

CONCEPT

- **Pijler Veiligheid, voorstellen5 en 10, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 7 en 10, scenario Ambitie.**

11. Intensiveren meldpunt Zorgwekkend Gedrag (OGGZ)

De GGD draagt zorg voor het beschermen van de volksgezondheid van de individuele gezondheid van inwoners in kwetsbare omstandigheden. Inwoners kunnen signalen geven via het meldpunt Zorgwekkend gedrag dat door de GGD wordt uitgevoerd. Dit is een taak die hoort bij de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg. Door een toename van het aantal (politie)meldingen bij het meldpunt Zorgwekkend gedrag is voor 2024 tot juni 2025 tijdelijk extra budget beschikbaar gesteld. Verwachting is dat het aantal meldingen hoog blijft waardoor de extra incidentele capaciteit een structureel zou moeten worden.

Voorstel:
Intensiveren inzet meldpunt Zorgwekkend gedrag. Financiering vanuit gemeentelijke bijdrage.

Mogelijke effecten zijn:
- Het meldpunt is goed voorbereid op verwachte stijgingen van het aantal meldingen.
- Samenwerking met lokale zorgpartijen en het sociaal domein kan nog meer worden versterkt, o.a. omdat er meer capaciteit en ruimte om deel te nemen aan afstemmingsoverleggen.
- Er is meer ruimte voor maatwerk, denk aan huisbezoeken.
- Er kan betere monitoring en kwaliteitscontrole plaatsvinden.
- Digitalisering en automatisering kan verder worden ontwikkeld.

Financieel effect op begroting SamenTwente: € 257.000, -
De bekostiging van de extra inzet is tot 1 juli 2025 gedekt uit een ZonMW subsidie. Het voorstel is gericht om meer capaciteit in te zetten dan nu tijdelijk ingezet is geweest. Het structureel maken van deze inzet betekent dat hiervoor een structurele financiering moet plaatsvinden vanuit de gemeentelijke bijdrage. Instemmen met dit voorstel betekent een structurele uitzetting van € 257.000, -.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Veiligheid, voorstellen 3 en 9, scenario Kern.**
- **Pijler Veiligheid, voorstel 5 en 10, scenario Koers.**
- **Pijler Veiligheid, voorstel 7 en 8, scenario Ambitie.**

CONCEPT

Hoofdstuk 4: Kennisontwikkeling en kennisdeling

Algemeen

Binnen SamenTwente is veel data aanwezig die wordt gegenereerd door de taken die zij uitvoert en het gerichte onderzoek dat wordt verricht. De GGD is op basis van de Wet publieke gezondheidszorg verplicht om grootschalige onderzoeken te doen voor de doelgroepen kinderen, jeugd, (jong)volwassenen en ouderen. Op basis van deze onderzoeken ontstaat er een goed beeld hoe het gaat met de inwoner van Twente. Het vormt handelingsperspectieven voor gemeenten en maatschappelijke partners om de ontwikkeling, effectieve uitvoering en evaluatie van lokaal gezondheidsbeleid te stimuleren.

Daarnaast voert Kennispunt Twente in opdracht van SamenTwente de monitoren van het sociaal domein in Twente uit. Om samen goed beleid te kunnen maken, zijn betrouwbare informatie en verdiepende analyses nodig. Data over Jeugdhulp, WMO en samenloop van Onderwijs-Jeugdhulp wordt verzameld, geanalyseerd en geduid. Deze taak wordt regionaal in opdracht gegeven en uitgevoerd om eenheid in de wijze van uitvraag en registratie te hebben zodat informatie binnen de regio goed kan worden gemonitord en vergeleken. De voorstellen uit dit hoofdstuk richten zich op het werk dat SamenTwente uitvoert. Hiertoe behoren ook de werkzaamheden die Kennispunt Twente uitvoert in opdracht van SamenTwente.

Ontwikkelingen en opgaven

Gemeenten komen in toenemende mate voor keuzes te staan waar zij hun middelen op inzetten. Weten welke ingezette beleidsmaatregelen of activiteiten effectief zijn, wordt daarmee nog belangrijker. Het behouden van een goed regiobeeld zorgt ervoor dat gemeenten onderling van elkaar kunnen leren en het wiel niet opnieuw hoeven uit te vinden. Tijdens de werksessies is aangegeven dat gemeenten veel behoefte hebben om meer datagericht te werken en zij zien SamenTwente daarin als een logische partner.

Koers en beleid

De strategische koers van SamenTwente richt zich op gezond, veilig en vitaal opgroeien, leven en oud worden. Ingezet wordt op veerkracht versterken, normaliseren, demedicaliseren en het versterken van preventie. In de leidende principes, die onderdeel zijn van de strategische koers, wordt aangegeven dat SamenTwente complementair is aan de lokale situatie. Ze wil aanvullend en versterkend zijn op wat gemeenten en partners lokaal doen.

CONCEPT

Datagedreven en kennisgestuurd werken is eveneens benoemd als leidend principe. Het delen van kennis en uitvoeren van verbindende data-analyses biedt mogelijkheden en kansen voor het (nog meer en beter) onderbouwen van de beleids- en besluitvorming van SamenTwente, de gemeenten, maatschappelijke partners en samenwerkingsverbanden in de regio Twente. SamenTwente vervult een regionale schakelfunctie in de verbinding met bovenregionale en/of landelijke kennisnetwerken.

In de visie publieke gezondheid 'Gezonde generaties in Nederland' (2024) is gericht investeren voor gelijke kansen een belangrijk speerpunt. Beeldvorming over waar de vraagstukken spelen is dan randvoorwaarde. Onderzoek en monitoring zijn dan belangrijke instrumenten om hier goede keuzes in te kunnen maken.

Taken Kennisontwikkeling en kennisdeling	**Wettelijke taak met indirecte financiering, verplicht collectief**	**Wettelijke taak met indirecte financiering, Keuze collectief als basistaak**	**Taak met een wettelijke basis die in opdracht van gemeenten wordt uitgevoerd**	**Taak in opdracht van de rijksoverheid, waarvoor directe financiering beschikbaar is**
Onderzoeken en monitoren over gezondheidssituaties van kinderen, jeugd, (jong)volwassenen en ouderen. (STAF)	X			
Monitoring en reflectie Twentse monitoren sociaal domein (OZJT i.o.v. Samen14)			X	
Datagedreven werken (STAF)			X	

Benchmark (GGD 2021)	**Twente**	**Landelijk gemiddelde**
Aantal fte epidemiologie per 100.000 inwoners	0,6	0,6
Aantal fte gezondheidsbevordering per 100.000 inwoners (Staf)	1,03	1,5

CONCEPT

Overzicht voorstellen Kennisontwikkeling en Kennisdeling

Deze voorstellen hebben samenhang met diverse voorstellen uit voorgaande pijlers:

- *Voorstellen over Advisering Milieu & Gezondheid*
- *Voorstellen over Advisering gezondheidsbevordering*
- *Het voorstel over maatwerkadvisering/voorlichting/preventie bij Veilig Thuis Twente*

Scenario Kern	Fin. Effect	Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 1: Onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties Alleen nog wettelijk verplichte onderzoeken uitvoeren waarbij de data op regionaal niveau zonder duiding en presentatie aan gemeenten wordt teruggegeven. Monitoren vindt niet meer plaats.	-/- 25k	**Voorstel 4: Onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties** Handhaven huidige niveau van onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties	0	**Voorstel 2: Samenbrengen en verbinden data en onderzoeken** Werk maken van datagedreven werken binnen SamenTwente breed en hiervoor actieve samenwerking zoeken met Kennispunt Twente. Starten met een of meerdere pilots om dit verder vorm te geven.	Meer-kosten
				Voorstel 3: Samenwerking met gemeenten GGD intensiveert de samenwerking met gemeenten door gericht onderzoek en actieve inzet als adviseur gezondheid en advisering over gezonde leefstijl. SamenTwente gaat vaker kwalitatief onderzoek uitvoeren dat volgt op huidige kwantitatieve onderzoeken.	+ 100k

CONCEPT

Kennis: Scenario Kern

1. Onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties

De GGD is wettelijk verplicht om grootschalige gezondheidsonderzoeken uit te voeren voor de doelgroepen kind, jeugd, (jong)volwassenen en ouderen. Zij duidt de onderzoeksresultaten en presenteert deze aan gemeenten.

Voorstel:
Alleen nog wettelijk verplichte onderzoeken uitvoeren waarbij de data op regionaal niveau zonder duiding en presentatie aan gemeenten wordt teruggegeven. Monitoren vindt niet meer plaats.

Mogelijke effecten zijn:
- Gemeenten ontvangen slechts tabellenboeken met data en zijn zelf verantwoordelijk voor de duiding en vertaling naar het lokale niveau. Dit vraagt capaciteit en ook kennis om de data goed te kunnen lezen en vertalen. Waar dit niet aanwezig is zal dit voor gemeenten vragen om een extra investering om hier op in te huren of om het niet meer te doen. Als voor deze laatste wordt gekozen verslechtert de lokale kennis over gezondheid op basis waarvan kan worden gestuurd in keuzes voor beleid of activiteiten.
- De recent vernieuwde website twentsegezondheidsverkenning.nl wordt niet meer onderhouden.
- Het regiobeeld verschraalt en de meerjaren blik verdwijnt. Trends en ontwikkelingen worden op regionaal niveau niet meer gesignaleerd.
- De lijnen tussen de GGD en landelijke data-organisaties zoals het CBS worden langer en verdwijnen op den duur.
- Er ontstaat een versnipperd beeld als elke gemeente het zelf gaat doen.
- Onderzoeken zijn mogelijk niet meer te vergelijken met elkaar.
- Gemeenten die behoefte hebben aan maatwerkonderzoek moeten daarvoor terecht bij de markt, omdat SamenTwente geen capaciteit meer heeft om deze vragen op te pakken.
- Dit voorstel raakt aan voorstellen die gedaan zijn in andere pijlers over de advies- en expertrol van SamenTwente t.o.v. gemeenten. Met minder beschikbare data kan SamenTwente moeilijker optreden als adviseur en expert.

Financieel effect op begroting SamenTwente: -/- €25.000,-
Uitvoering van dit voorstel levert een structurele besparing op van €25.000,-

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstellen 5 en 6, scenario Kern**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 8, scenario Koers.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstellen 14 en 16, scenario Ambitie.**

Kennis: Scenario Koers

4. Onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties

De GGD is wettelijk verplicht om grootschalige gezondheidsonderzoeken uit te voeren voor de doelgroepen kind, jeugd, (jong)volwassenen en ouderen. Zij duidt de onderzoeksresultaten en presenteert deze aan gemeenten.

Voorstel:
Handhaven huidige niveau van onderzoeken en monitoren gezondheidssituaties

Mogelijke effecten zijn:
- Gemeenten blijven informatie ontvangen en huidige niveau van dienstverlening wordt gehandhaafd.
- De recent vernieuwde website twentsegezondheidsverkenning.nl wordt actueel gehouden.

Financieel effect op begroting SamenTwente: € 0,-
Met de keuze voor dit voorstel wordt de huidige situatie gecontinueerd, dus geen budgettaire veranderingen ten opzichte van de huidige situatie.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:

CONCEPT

- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstellen 5 en 6, scenario Kern**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 8, scenario Koers.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstellen 14 en 15, scenario Ambitie.**

Kennis: Scenario Ambitie

2. Samenbrengen en verbinden data en onderzoeken

Binnen SamenTwente is veel data en informatie aanwezig. Data wordt gegenereerd uit de taakuitvoering binnen SamenTwente of is afkomstig door onderzoeken die worden uitgevoerd. De uitvoering van de onderzoeken vindt plaats door de GGD of Kennispunt Twente (in opdracht van Samen14). Zo worden gezondheidsonderzoeken uitgevoerd en wordt ook de Twentse monitoring sociaal domein in opdracht van Samen14 uitgevoerd door Kennispunt Twente. De onderzoeken en alle beschikbare data staan nu nog los van elkaar. Door deze meer aan elkaar te verbinden en deze te duiden, ontstaat er een rijk beeld over de inwoners van Twente. Gemeenten kunnen dit gebruiken om beeld te krijgen bij effectiviteit van beleid of het maken van keuzes.

Voorstel:
Werk maken van datagedreven werken binnen SamenTwente breed en hiervoor actieve samenwerking zoeken met Kennispunt Twente. Starten met een of meerdere pilots om dit verder vorm te geven.

Mogelijke effecten zijn:
- SamenTwente sluit aan bij de ontwikkelingen die gaande zijn bij coalitions of the willing, zoals binnen Twentse Koers.
- Resultaten van verschillende onderzoeken worden beter met elkaar verbonden.
- Er kan beter worden gestuurd en er kunnen betere afwegingen worden gemaakt bij besluitvorming.
- Alle data die SamenTwente beschikbaar heeft worden omgezet naar toegankelijke informatie voor gemeenten die dat kunnen gebruiken als input voor beleidskeuzes of evaluatie van maatregelen of beleid.
- SamenTwente kan gebruik maken van de kennis en systemen c.q. kennisbanken waar Kennispunt Twente toegang toe heeft.
- Onderzoeksfuncties worden breder ingezet, er kan beter worden geleerd van elkaar.
- Er kan qua ontwikkeling beter aangesloten worden bij andere GGD-en.

Financieel effect op begroting SamenTwente: Meerkosten
Het is nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met de voorstellen uit vrijwel alle pijlers die raken aan taken waar op basis van data informatie en duiding gegeven kan worden over hoe het met de inwoner van Twente gaat.

3. Samenwerking met gemeenten

Er lopen in Twente verschillende projecten die zijn gericht op de gezondheid en de vitaliteit van inwoners, mede door het regioplan Twente (IZA/GALA). Doel van deze projecten is meer impact te generen om gezond en vitaal te leven en oud te worden. Gerichte monitoring die aansluit op de wens van inwoners, verdiepend onderzoek (op wijkniveau) en het delen van resultaten helpt om inzicht te krijgen in effectiviteit van projecten en maatregelen en zo kunnen gemeenten onderling van elkaar leren. De GGD kan de rol als adviseur op het vlak van gezondheid en gezondheidsbevordering gerichte adviezen geven.

Voorstel:
SamenTwente intensiveert de samenwerking en zoekt meer aansluiting met gemeenten door gericht onderzoek en actieve inzet als adviseur gezondheid en advisering over gezonde leefstijl. SamenTwente gaat vaker kwalitatief onderzoek uitvoeren dat volgt op huidige kwantitatieve onderzoeken.

Mogelijke effecten zijn:
- De samenwerking kan bijdragen dat gemeenten beter inzicht krijgen in de effectiviteit van projecten en maatregelen.

CONCEPT

- Door meer aansluiting en samenwerking kan de gemeente meer en beter gebruik maken van de kennis die SamenTwente heeft op dit vlak. Zij hoeft daar dan niet zelf in te investeren.
- Door dit regionaal te doen, ontstaat er ook een goed regiobeeld. Gemeenten kunnen van elkaar leren en kunnen gebruik maken van best practices.
- Dit voorstel volgt op voorstel 2 uit deze pijler. Het is niet mogelijk om voor dit voorstel te kiezen als ook gekozen wordt voor het voorstel uit het kernscenario.

Financieel effect op begroting SamenTwente: + €100.000,-
Uitvoering van dit voorstel levert een structurele uitzetting op van €100.000,-

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstellen 5 en 6, scenario Kern**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 8, scenario Koers.**
- **Pijler Publieke Gezondheid & Leefomgeving, voorstel 14 en 15, scenario Ambitie.**

CONCEPT

Hoofdstuk 5: Inkoop, contractmanagement en -beheer

Algemeen

Sinds 2015 voert SamenTwente voor de Twentse gemeenten regionaal contractmanagement en -beheer uit voor jeugdhulp en WMO. Ze is accounthouder voor een klein aantal bovenregionale strategische aanbieders. Dit houdt in dat ze actie moet ondernemen als er risico op discontinuïteit is, bijvoorbeeld door liquidatieproblemen. Ook geeft zo nodig uitvoering aan juridische trajecten als niet wordt voldaan aan de afspraken. Ook verzorgt SamenTwente samen met gemeenten de inkoop van de jeugdhulp. In 2024 heeft een nieuw inkooptraject plaatsgevonden. SamenTwente organiseert het proces en zorgt inhoudelijk voor het formuleren van indicatoren waarmee wordt gestuurd op het realiseren van ambities die in de regiovisie Jeugd zijn benoemd. De regio Twente is voorloper op de inzet van het Kwaliteit en Integriteitsinstrument (KIT) dat ingezet wordt voor de gunning van aanbieders. SamenTwente coördineert de inzet van KIT en voert op onderdelen screeningsactiviteiten uit, bijvoorbeeld op basis van de wet Bibob. In de afgelopen periode is door gemeenten ook een beroep gedaan op SamenTwente voor de uitvoering van contractmanagement en contractbeheer bij huishoudelijke ondersteuning en doelgroepenvervoer.

Ontwikkelingen en opgaven

Er ligt bestuurlijk focus op de inkoop van jeugdhulp, omdat er in Twente een stijgend beroep op jeugdhulp wordt gedaan. Hiermee is er een toenemend belang van samenhang tussen de vraag naar jeugdhulp en sturing op het terugdringen van die vraag, o.a. door inkoopvoorwaarden.
De Hervormingsagenda Jeugd omvat een omvangrijk pakket afspraken met als doel de jeugdzorg te verbeteren en financieel gezond te maken. Een van de acties uit deze hervormingsagenda is dat de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen moet verbeteren. Het voorstel is dat regionale samenwerking tussen gemeenten versterkt moet worden en dat de regionale contractering van de specialistische jeugdzorg moet verbeteren. Hiervoor is Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg voorbereid. Het wetsvoorstel moet nog worden behandeld.

Koers en beleid

De strategische koers van SamenTwente richt zich op gezond, veilig en vitaal opgroeien, leven en oud worden. Ingezet wordt op veerkracht versterken, normaliseren, demedicaliseren en het versterken van preventie. Daarnaast hebben gemeenten in 2022 de Regiovisie Jeugd vastgesteld. Hierin is bepaald dat de jeugdige in zijn omgeving centraal staat en dat ondersteuning zo licht als mogelijk en zo nabij als mogelijk wordt ingezet vanuit het principe thuis, tenzij. Daarnaast moet de inzet ook zo zwaar en specialistisch als nodig ingezet kunnen worden. Normaliseren is het uitgangspunt met als doel de instroom naar geïndiceerde zorg af te laten nemen.

CONCEPT

Taken Inkoop, contractmanagement en -beheer	**Wettelijke taak met indirecte financiering, verplicht collectief**	**Wettelijke taak met indirecte financiering, Keuze collectief als basistaak**	**Taak met een wettelijke basis die in opdracht van gemeenten wordt uitgevoerd**	**Taak in opdracht van de rijksoverheid, waarvoor directe financiering beschikbaar is**
Regionaal contractmanagement en contractbeheer Jeugdhulp (OZJT en Samen14)	X			
Regionaal contractmanagement en contractbeheer WMO (OZJT en Samen14)			X	
Inkoop Jeugdhulp			X	
Contractmanagement en contractbeheer huishoudende ondersteuning (Samen14)			X	
Ondersteuning aanbesteding en contractmanagement doelgroepenvervoer (Samen14)			X	

CONCEPT

Overzicht voorstellen Inkoop, Contractmanagement en -beheer

Voorstellen over specifieke thema's

Deze voorstellen hebben samenhang met de voorstellen 7 en 12 uit pijler 1 Jeugd

Scenario Koers	Fin. Effect	Scenario Ambitie	Fin. Effect
Voorstel 2: Contractmanagement Jeugdhulp Andere invulling geven aan contractbeheer en contractmanagement Jeugdhulp. Concreet betekent dit: • Meer samenhang tussen beleidsdoelen & ambities en de contractvoorwaarden die zorgen voor gewenste transformatie in zorglandschap. • Samen met zorgaanbieder op zoek naar optimum in contractvoorwaarden en beheersen administratieve last. • Minder financieel maar meer inhoudelijk gestuurde criteria meegeven.	PM	**Voorstel 3: Strategische verbindingen leggen bij inkoop en contractmanagement Jeugdhulp** OZJT benut kansen om verbindingen te leggen tussen de inkoop en contractmanagement van jeugdhulp en de strategische agenda. OZJT ziet toe op gezamenlijk leren en ontwikkelen.	PM

Voorstel over specifiek thema: KIT

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 1: Stoppen met de coördinatie op KIT. Stoppen met de coördinatie op KIT.	PM

Inkoop, contractmanagement en -beheer: Scenario Kern

1. Stoppen met de coördinatie op KIT

Als onderdeel van de inkoop jeugdhulp wordt het Kwaliteit en Integriteitsinstrument Twente (KIT) toegepast. Twente is hiermee voorloper. Doel is om kwaliteit van zorg te borgen en te zorgen voor rechtmatige besteding van zorggelden. SamenTwente voert de coördinatie en de uitvoering van de KIT uit.

Voorstel:
Stoppen met de coördinatie op KIT.

Mogelijke effecten zijn:
- Zorgaanbieders met andere bedoelingen krijgen weer meer ruimte om toe te treden tot het zorglandschap in Twente.

Financieel effect op begroting SamenTwente: PM
Het is nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat deze werkzaamheden onderdeel zijn van een breder takenpakket dat verband houdt met inkoop, contractmanagement en contractbeheer.

Inkoop, contractmanagement en -beheer: Scenario Koers

2. Contractmanagement Jeugdhulp

OZJT en Samen14 organiseren samen met gemeenten het contractmanagement voor de jeugdhulp. In 2024 heeft een inkooptraject plaatsgevonden voor een gunning van 3 jaar. In de voorbereiding op de volgende inkoopronde is het van belang dat beleidsdoelen Jeugd en ambities een goede vertaling krijgen in de inkoopvoorwaarden.

Dit voorstel ziet niet toe op de manier waarop nu de inkoop van ambulante jeugdzorg is geregeld. Bij die inkoop sluit namelijk een gedeelte van de gemeenten niet aan.

Voorstel:
Andere invulling geven aan contractbeheer en contractmanagement Jeugdhulp. Concreet betekent dit:
- **Meer samenhang tussen beleidsdoelen & ambities en de contractvoorwaarden die zorgen voor gewenste transformatie in zorglandschap.**
- **Samen met zorgaanbieder op zoek naar optimum in contractvoorwaarden en beheersen administratieve last.**
- **Minder financieel maar meer inhoudelijk gestuurde criteria meegeven.**

Mogelijke effecten zijn:
- Actielijnen komen beter bij elkaar, er komt meer samenhang tussen de projecten en er komt meer zicht op het totaal.
- Er wordt gerichter werk gemaakt van de transformatie in het zorglandschap door actief met zorgaanbieders in gesprek te gaan over wat zij nodig hebben om het anders te doen.
- Door minder financieel te sturen en meer op de inhoud te richten is het ook mogelijk om de administratieve last voor zorgaanbieder omlaag te brengen.

Financieel effect op begroting SamenTwente: PM
Het is nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Inkoop, Contractmanagement en -Beheer, voorstel 3, scenario Ambitie.**

Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 7, scenario Koers.**
- **Pijler Jeugd, voorstel 12, scenario Ambitie.**

Dit voorstel maakt eveneens onderdeel uit van de bredere opdracht Jeugd zoals is besproken tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 en die nog wordt geformuleerd.

CONCEPT

Inkoop, contractmanagement en -beheer: Scenario Ambitie

3. Strategische verbindingen leggen bij inkoop en contractmanagement Jeugdhulp

OZJT en Samen14 organiseren samen met gemeenten de inkoop voor de jeugdhulp. In 2024 heeft een inkooptraject plaatsgevonden voor een gunning van 3 jaar. In de voorbereiding op de volgende inkoopronde is het van belang dat beleidsdoelen Jeugd en ambities een goede vertaling krijgen in de inkoopvoorwaarden.

Voorstel:
OZJT benut kansen om verbindingen te leggen tussen de inkoop en contractmanagement van jeugdhulp en de strategische agenda. OZJT ziet toe op gezamenlijk leren en ontwikkelen.

Mogelijke effecten zijn:
Dit voorstel volgt op het voorstel uit het ambitiescenario van Jeugd waarin OZJT stuurt op het regionale zorglandschap Jeugd.

Financieel effect op begroting SamenTwente: Meerkosten
Het is nog niet mogelijk om dit voorstel financieel te vertalen omdat het voorstel nog om verdere uitwerking en verdieping vraagt op onderdelen.

Relatie met andere voorstellen:
Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Inkoop, Contractmanagement en -Beheer, voorstel 2, scenario Koers.**

Dit voorstel heeft een relatie met:
- **Pijler Jeugd, voorstel 7, scenario Koers.**
- **Pijler Jeugd, voorstel 12, scenario Ambitie.**

Dit voorstel maakt eveneens onderdeel uit van de bredere opdracht Jeugd zoals is besproken tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 en die nog wordt geformuleerd.

CONCEPT

Hoofdstuk 6: Bedrijfsvoering

Overzicht voorstel Bedrijfsvoering

Voorstel over specifiek thema: ICT

Scenario Kern	Fin. Effect
Voorstel 1: Keuzes in de bedrijfsvoering Verlagen van het ICT budget € 100.000	-/- 100k

Bedrijfsvoering: scenario Kern

1. Keuzes in de bedrijfsvoering

In de adviesnota bij de Ontwikkelingenbrief 2025 is door SamenTwente aangegeven dat zij mogelijkheden zien om tot structurele besparingen te komen op de bedrijfsvoering door een aantal scherpe keuzes te maken.

Voorstel:

Verlagen van het ICT budget € 100.000

Mogelijke effecten zijn:

- De maatregelen hebben een beperkte impact op de uitvoering van het primair proces.
- Bij toekomstige ICT investeringen moeten scherpe keuzes worden gemaakt.
- De landelijke i-visie is nog in ontwikkeling. Het exacte budget is nog niet in te schatten.
- Als voor dit voorstel gekozen wordt, moet er gekeken worden naar een andere dekking voor autonome ontwikkelingen die in de afgelopen periode hebben plaatsgevonden, zoals herwaardering functies ihkv HR 21, en waarvoor SamenTwente financiële oplossingen moet zoeken binnen de eigen begroting.

Financieel effect op begroting SamenTwente: -/- € 100.000, -
Uitvoering van dit voorstel levert een structurele besparing op van € 100.000, -

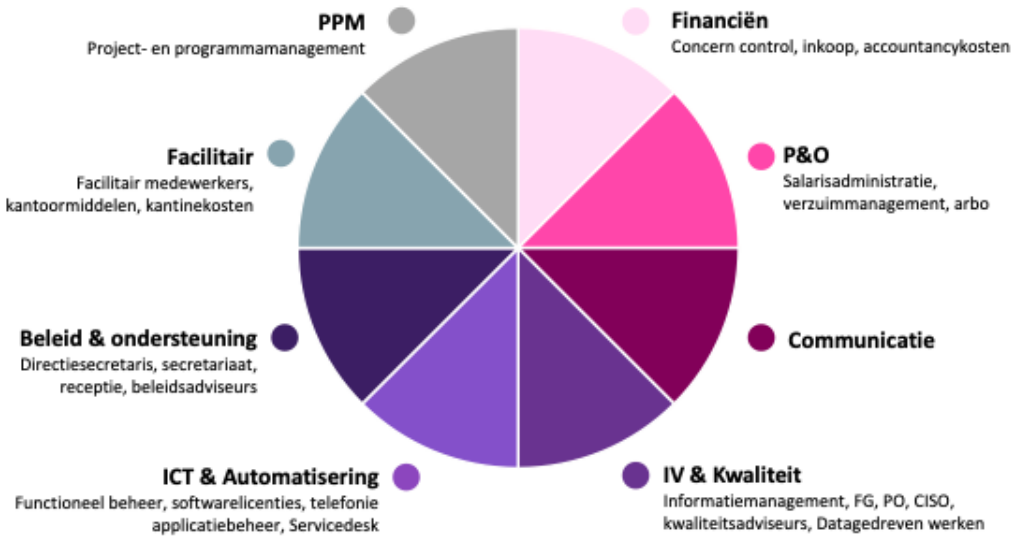
CONCEPT

Bijlage 1: Benchmark Bedrijfsvoering

Benchmark – overhead (Lysias)

Begrotingen kennen allemaal een eigen opbouw en logica. En voor een benchmark willen we 'appels met appels vergelijken'. Om die reden hanteren we een **generieke indeling** voor het alloceren van kosten. Waar dat nodig is, voeren we correcties door op basis van begrotingsdetails en de formatiebegroting (salariskosten/FTE). De generieke benchmarkindeling staat hiernaast weergegeven, incl. een korte toelichting op wat hierin zit.

NB: huisvestingskosten en kosten management zijn moeilijk vergelijkbaar en zijn daarom **niet meegenomen**.

Benchmark – overhead (Lysias)

	West-Brabant	Hart van Brabant	Brabant Zuid-Oost	Utrecht	Hollands-Midden	Twente
Aantal inwoners	714.430	1.078.901	803.246	1.361.153	814.457	641.000
Aantal FTE	307	633	424	492	499	293
Aantal gemeenten	16	24	21	26	18	14
Begrotingstotaal	€ 38.347.897	€ 77.656.278	€ 47.075.000	€ 59.067.155	€ 48.535.880	€ 62.881.131

- Lysias heeft de overhead van SamenTwente vergeleken met 5 GGD'en waarvoor Lysias over gedetailleerde informatie beschikt. Om de vergelijking te kunnen maken, is gekeken naar het aandeel van de GGD binnen SamenTwente.
- SamenTwente beslaat het kleinste aantal inwoners, bestaat uit de minste FTE en werkt voor het kleinste aantal gemeenten, maar heeft het op één na grootste begrotingstotaal.

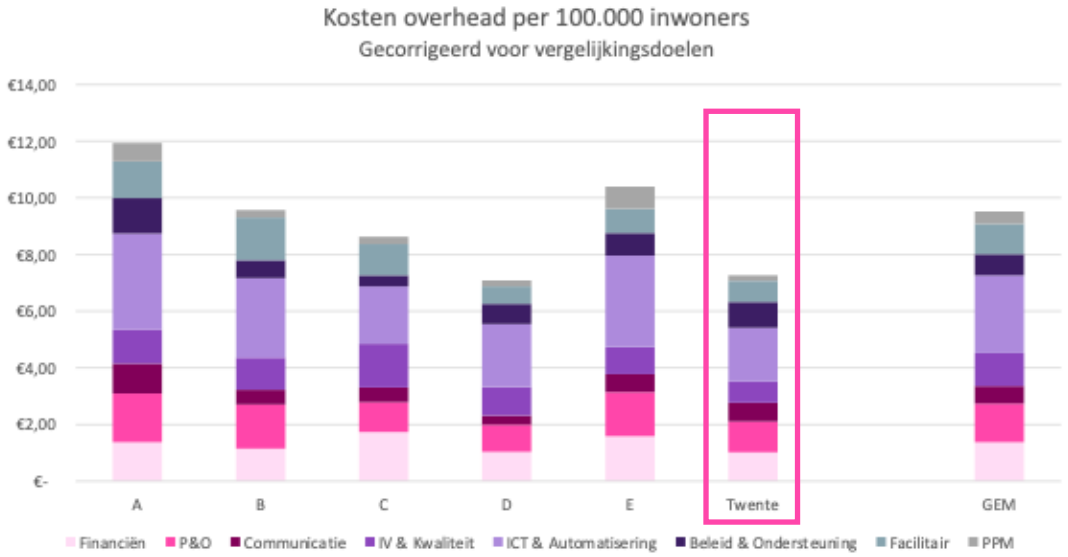
Benchmark – overhead (Lysias)

SamenTwente besteedt minder dan het gemiddelde van de overige GGD'en op alle categorieën, m.u.v. communicatie en beleid & ondersteuning. Op ICT zelfs ruim minder.

SamenTwente geeft in de categorieën IV & Kwaliteit, ICT en Financiën het minste uit van alle referentieregio's.

Aan twee categorieën geeft SamenTwente (iets) meer uit dan het gemiddelde: beleid & ondersteuning (€ 0,15 per 100.000 inwoners) en communicatie (€ 0,04 per 100.000 inwoners).

Conclusie: SamenTwente opereert in vergelijking met de referentieregio's lean & mean. Dit bevestigt het beeld uit door SamenTwente eerder uitgevoerde benchmarks.

Bijlage 2: Niet uitgewerkte voorstellen

Algemene uitgangspunten om voorstellen in het scenario Kern niet verder uit te werken zijn:

- Vrijwel alle voorstellen waarin SamenTwente de taak niet meer uitvoert, is de gemeente verplicht om de taak elders te beleggen. Het voorstel heeft daarmee een groot waterbedeffect, omdat op een andere plek alsnog capaciteit nodig is om de taak uit te voeren. De uitvoering van de taak op lokaal niveau leidt tot versnippering en vaak ook tot meer kosten, omdat dezelfde taak op 14 plekken moet worden uitgevoerd. Het efficiencyvoordeel dat aanwezig is, omdat de taak regionaal wordt uitgevoerd, gaat verloren.
- Bij veel van de wettelijke taken die verplicht op regionaal niveau uitgevoerd moeten worden, scoort de GGD lager dan de gemiddelde formatie van alle GGD's in Nederland. Op basis hiervan concluderen wij dat de uitvoering al op het wettelijk minimum zit. Het verder uitwerken van het kernscenario is dan niet aan de orde.
- Tijdens de bestuurdersdag op 25 september 2024 hebben de bestuurders besloten dat parallel aan het traject kerntakendiscussie een bredere opdracht moet worden gegeven die specifiek ingaat op het onderdeel jeugd. Ze wensen inzicht in de projecten die zijn opgestart en zich richten op jeugd en op willen de governance van jeugd opnieuw tegen het licht houden. Het gaat hierbij om de governance binnen de gemeentelijke kolom en ook over de bestuurlijke samenwerking en sturing met zorgpartners op de transformatie van het zorglandschap jeugd. Achterliggende motief is dat het niet goed gaat met de Twentse jongere en 1 op de 6 jeugdigen een beroep doet op jeugdhulp. De ambitie is dat de instroom in de jeugdhulp teruggedrongen moet worden.
- Maatwerktaken waarvoor gemeenten opdracht hebben gegeven aan SamenTwente (geen collectieve opdracht).
- In sommige gevallen zijn voorstellen gedaan die bij nadere bestudering wettelijk niet kunnen.
- Voorstellen die gaan over de samenwerkingsstructuur van SamenTwente.

Waar andere motieven spelen waardoor we het voorstel niet hebben uitgewerkt, zijn deze bij het betreffende voorstel opgenomen.

Uitvoering van rijkstaken

Onder de pijler jeugd vallen drie Rijkstaken, te weten het Rijksvaccinatieprogramma en postnatale screening, de dienstverlening aan Oekraïense vluchtelingen en Jeugdgezondheidszorg aan asielzoekers. Onder de pijler Publieke gezondheid en leefomgeving valt de rijkstaak Publieke Gezondheid Asielzoekers. Deze zijn niet verder uitgewerkt, omdat het uitvoering van rijkstaken betreft.

CONCEPT

Niet uitgewerkte voorstellen Jeugd

Scenario Kern

1. Beleggen van JGZ-activiteiten voorlichting en meten/wegen door lokaal wijkteam.
2. Stoppen met pedagogische gezinsondersteuning.
3. Stoppen met de coördinatie op regionale maatregelen uit de hervormingsagenda Jeugd. (*Dit voorstel is niet uitgewerkt, omdat bij het ontbreken van een regionaal aanspreekpunt plaatst het Rijk de regio mogelijk onder verscherpt toezicht en moeten herstelacties worden uitgevoerd.)*
4. Niet meer deelnemen aan projecten en activiteiten die deels vallen onder preventie op basis van de Jeugdwet, binnen de actielijnen van de Samenwerkingsagenda Jeugd (deelname aan schoolaanwezigheidsteams en interprofessioneel werken).

Scenario Koers

5. SamenTwente schuift bij overleggen over de Samenwerkingsagenda uitsluitend aan als de expertise gevraagd wordt en krijgt hiervoor enige financiering.
6. Samen14 nadrukkelijker verbinden met lokale teams en binnen SamenTwente. *(Dit voorstel is niet uitgewerkt omdat onvoldoende duidelijk is wat hier mee wordt beoogd en bedoeld).*

Niet uitgewerkte voorstellen Publieke gezondheid en leefomgeving

Scenario Kern

1. Uitvoering I&H-inspecties bijstellen naar het wettelijk minimum.
2. Verdiepende gezondheidsonderzoeken bij rampen naar gemeenten.
3. Activiteiten gemeentelijk lijkschouw terugleggen bij gemeenten.

Scenario Ambitie

4. De ongevraagde adviesrol van de DPG versterken bij gezondheidsonderzoek bij rampen en investeren in kennisuitwisseling tussen landelijke traumacentra.

Niet uitgewerkte voorstellen Veiligheid

Scenario Kern

1. Centrum Seksueel Geweld wordt ondergebracht bij de centrumgemeente in plaats van SamenTwente.
2. Gemeenten worden weer verantwoordelijk voor de hoorfunctie.
3. Gemeenten worden verantwoordelijk voor de uitvoering van de crisisdienst.
4. Gemeenten worden verantwoordelijk voor woningontruiming en het beantwoorden van meldingen over woningvervuiling.
5. Stoppen met jeugdbeschermingstafels of gemeenten hiervoor verantwoordelijk maken.
6. Gemeenten voeren het werk uit dat gepaard gaat met tijdelijke huisverboden.

CONCEPT

Scenario Koers

7. Geldstromen van de OGGZ stroomlijnen en gemeenten verantwoordelijk maken voor de hoorfunctie.
8. Drempels verhogen voor casusbehandeling bij de jeugdbeschermingstafels.

Scenario Ambitie

9. Jeugdbeschermingstafels verbreden en de frequentie ophogen. (*Dit voorstel is niet verder uitgewerkt, omdat er geen richting is meegegeven).*

Niet uitgewerkte voorstellen Kennisontwikkeling en kennisdeling

Scenario Kern

1. Stoppen met datagedreven werken binnen SamenTwente. *(Dit voorstel is niet verder uitgewerkt, omdat het geen realistisch scenario is. Tijdens alle werksessies is de waarde van gebruik van data en dit delen benoemd.)*

Niet uitgewerkte voorstellen Inkoop, Contractmanagement en Contractbeheer

Scenario Kern

1. Stoppen met faciliteren gemeenten en op onderdelen uitvoeren van contractmanagement en -beheer doelgroepenvervoer.

Scenario Koers

2. Contractmanagement en -beheertaken meer gestandaardiseerd invullen.
3. Voor de nieuwe inkoop Jeugdhulp binnen bestaande kaders blijven werken en uitgangspunten meer in lijn brengen met de beoogde transformatie.

Scenario Ambitie

4. Nadrukkelijker sturen op verdere samenwerking tussen OZJT en Samen14.
5. De inkoop van Jeugdhulp en Wmo gelijktijdig aanbieden en koppelen aan de samenwerkingsagenda.

Niet uitgewerkte voorstellen Bedrijfsvoering

Tijdens de bestuurlijke gespreksronde is gevraagd om als voorstel te onderzoeken wat het betekent als SamenTwente stopt met het huren van parkeerplekken in de Hermandad-garage. SamenTwente heeft een lopend contract voor de afname van 75 parkeerplekken. Het contract loopt nog tot 2033. Hier is daarom geen financieel voordeel te behalen.

CONCEPT

Bijlage 3: De scenario's

Om het gesprek over de kerntaken van SamenTwente te kunnen voeren, werken we vanuit verschillende scenario's. In alle scenario's is het bestaande takenpakket van SamenTwente het vertrekpunt. We beschouwen de scenario's als ideaaltypische benaderingen van het takenpakket. Het gaat om min of meer samenhangende keuzes in het takenpakket op basis van een consequent doorgevoerde uitgangspunten. De scenario's vormen geen eindpunt, maar zijn het beginpunt voor het bestuurlijke gesprek. Waarschijnlijk levert de bespreking van de scenario's op dat - op basis van voorkeuren - mengvormen of alternatieven ontstaan.

De scenario's nader toegelicht:

A. Scenario A: Kern

Dit scenario bestaat uit een onderdelen, te weten de Absolute Kern (A.1) en Kern (A.2):

- **Scenario A.1. (Absolute Kern):**

Hoe ziet SamenTwente eruit als de organisatie alleen nog maar wettelijke taken uitvoert die gemeenten verplicht op regionale schaal moet uitvoeren en die nu door SamenTwente worden uitgevoerd, waarbij de uitvoering plaatsvindt op het minimum kwaliteitsniveau dat de wet, richtlijnen of algemeen geaccepteerde professionele normen vereisen. De taken die niet wettelijk verplicht regionaal moeten worden uitgevoerd, zijn elders ondergebracht of beëindigd.

- **Scenario A.2. (Kern):**

Dit scenario is aanvullend op scenario A.1, maar richt zich daarnaast ook op de taken die gemeenten wettelijk verplicht moeten uitvoeren en die nu door SamenTwente worden uitgevoerd. In dit scenario is het de vraag of SamenTwente deze taken blijft uitvoeren waarbij de inhoudelijke ambities naar een minimum zijn bijgesteld. Niet wettelijk verplichte taken kunnen elders ondergebracht zijn of beëindigd.

CONCEPT

B. Scenario B (Koers):

In dit scenario wordt er van uitgegaan dat SamenTwente het bestaande takenpakket blijft uitvoeren. Om voorbereid te zijn op de toekomst is in beeld gebracht wat autonome ontwikkelingen betekenen voor SamenTwente om het bestaande takenpakket op het (bestaande) ambitieniveau in te vullen. Denk hierbij aan demografische veranderingen, aanpassing van wettelijke eisen, technologische ontwikkelingen, etc.. Het ambitieniveau waarop SamenTwente de taak moet uitvoeren wordt opnieuw vastgesteld en kan leiden tot bijstellen van ambities.

C. Scenario C (Ambitie):

In dit scenario wordt verkend of SamenTwente door andere keuzes in (de uitvoering van) het takenpakket méér of anders kan gaan doen om gemeentelijke ambities te realiseren. Uitgangspunt hierbij is dat de totale kosten voor gemeenten (op termijn) dalen. De keuzes sluiten aan bij uitdagingen en/of knelpunten die gemeenten ervaren in het brede beleid rond gezondheid, veiligheid en zorg. Het kan ook gaan om taken die nu lokaal worden uitgevoerd, maar die gemeenten collectief regionaal onderbrengen bij SamenTwente, waardoor kwaliteit toeneemt en kwetsbaarheid en kosten afnemen.

Nul-scenario:

Het nul-scenario wijkt qua opzet af van A, B en C scenario, omdat in dit scenario de financiële opgave voorop staat. De kernvraag in dit scenario is: Welke keuzes kunnen we maken om in 2026 ten opzichte van 2025 een nullijn te hanteren? De nullijn definiëren we als: kostenneutraal voor gemeenten. Er wordt enkel rekening gehouden met de inflatiecorrectie in het gemeentefonds. Om dit nul-scenario samen te stellen, maken we gebruik van de inzichten uit de andere drie scenario's.

CONCEPT

Bijlage 4: Afwegingskader

